

Selye János Egyetem Tanárképző Kar

Borbélyová Diana – Horváth Kinga – Nagyová Alexandra – Pribék László

Gyakorlati képzési napló

a nevelő szakos hallgatók számára

A hallgató neve

UNIVERZITA J. SELYEHO – SELYE JÁNOS EGYETEM
PEDAGOGICKÁ FAKULTA – TANÁRKÉPZŐ KAR

Borbélyová Diana – Horváth Kinga – Nagyová Alexandra – Pribék László

GYAKORLATI KÉPZÉSI NAPLÓ

Komárom, 2023

Lektorálta:
PaedDr. Helena Pataiová, PhD.
PaedDr. Török Tamás, PhD.

Nyelvi lektor:
Mgr. Lőrincz Gábor, PhD.

© PaedDr. Borbélyová Diana, PhD. – Dr. habil. PaedDr. Horváth Kinga, PhD. –
PaedDr. Nagyová Alexandra, PhD. – Pribék László, PhD.
© Selye János Egyetem, Komárom, 2023

ISBN 978-80-8122-456-0

Tartalomjegyzék

Bevezető gondolatok	4
1. A pedagógiai gyakorlat megvalósításának kiindulópontjai	5
2. Fontos fogalmak	6
3. Jogok és kötelességek	10
3.1. Az SJE TKK hallgatóinak jogai és kötelességei	10
3.2. A mentorpedagógus jogai és kötelességei	10
3.3. A tanszéki koordinátor jogai és kötelességei.....	11
4. A pedagógiai gyakorlat felépítése, célja az Óvopedagógia és köznevelés tanulmányi program Köznevelés moduljában	12
5. A pedagógiai gyakorlat értékelése	17
6. A pedagógiai gyakorlat elemzése	18
6.1. Óvoda	18
6.1.1. Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek	18
6.1.2. Egészségfejlesztő gyakorlatok	19
6.1.3. Művelődési tevékenység	19
6.1.4. Szabad levegőn való tartózkodás	20
6.1.5. Államnyelvi (szlovák nyelvű) kommunikáció	20
6.1.6. A mentortanári tevékenységvezetés főbb jellemzőinek hallgatói rögzítése	20
6.2. Speciális alapiskola	20
6.2.1. A mentortanári tevékenységvezetés főbb jellemzőinek hallgatói rögzítése	21
6.3. Iskolai nevelési-oktatási létesítmények	21
6.3.1. Hospitáció	21
6.3.2. Résztevékenységek vezetése.....	22
6.3.3. Aktív tevékenységvezetés	24
7. A portfólió szerkezete, tartalma	26
7.1. A Pedagógiai gyakorlat 1 (PPX1) portfóliója.....	26
7.1.1. Az óvodai gyakorlat.....	26
7.1.2. Gyakorlat a speciális alapiskolában.....	27
7.2. A Pedagógiai gyakorlat 2 (PPX2) portfóliója.....	28
7.2.1. A portfólió tartalma, szerkezete.....	28
7.3. A Pedagógiai gyakorlat 3 (PPX3) portfóliója.....	28
7.3.1. A portfólió tartalma, szerkezete.....	28
7.4. A Pedagógiai gyakorlat 4 (PPX4) portfóliója.....	29
7.4.1. A portfólió tartalma, szerkezete.....	29
8. A pedagógiai gyakorlatok jegyzőkönyvei	32
Felhasznált szakirodalom	48
Elektronikusan elérhető dokumentumok	48
Mellékletek	49

Bevezető gondolatok

Ez a képzési napló azért jött létre, hogy megkönnyítse, szakmailag segítse és dokumentálja azon hallgatók pedagógiai gyakorlatát, akik a Selye János Egyetem Tanárképző Kara Óvodpedagógia és köznevelés tanulmányi programának Köznevelés moduljában folytatják tanulmányaikat.

A pedagógiai gyakorlat az általános nevelői és a konkrét szakterületi szakképzettséghez kapcsolódó gyakorlati pedagógiai-módszertani jellegű ismeretek és kompetenciák megszerzésére, a munkahely világának megismerésére irányul. Fő célja, hogy a hallgatók későbbi munkájuk hatékonysága érdekében alapszintű jártasságokat szerezzenek a nevelési-oktatási folyamatok tervezésében, megvalósításában, értékelésében és fejlesztésében. A gyakorlati képzésnek köszönhetően a hallgatók képessé válnak a nevelői feladatok ellátására, az egyes műveltségtartalmak átadására. A pedagógiai gyakorlat sajátos szervezeti formái ezért lehetőséget adnak a hallgatóknak a nevelési-oktatási tapasztalatszerzésre, a tudatos pedagógiai gyakorlatra, a pedagógiai képességek fejlesztésére.

A Gyakorlati képzési napló (továbbiakban: Napló) tartalmazza a szak tantervének gyakorlati képzésre vonatkozó tantárgyaival kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat, elvárásokat és a gyakorlatok teljesítésének igazolására szolgáló űrlapokat. A gyakorlatok abszolválását (esetleges értékelését) a bemutatott Napló alapján a pedagógiai gyakorlatért felelős tanszéki koordinátor rögzíti az akadémiai információs rendszerben. A Naplót minden hallgató az államvizsgáig (záróvizsgáig) köteles megőrizni.

Bízunk benne, hogy az általunk összegzett ismeretek kellő tájékozódási alapot nyújtanak a hallgatóknak és segítenek eligazodni a pedagógiai gyakorlat útvesztőjében. Ezáltal hozzájárulnak a leendő nevelők szakmai felkészüléséhez. Az űrlapok pedig segítik majd a pedagógiai gyakorlat nyomon követését, dokumentálását.

A szerzők

1. A pedagógiai gyakorlat megvalósításának kiindulópontjai

A pedagógiai gyakorlat a Selye János Egyetem Tanárképző Karán a nevelők képzésének szerves részét alkotja, amely a gyakorlati tevékenységek segítése által megalapozza a hallgató szakmai fejlődését, és lehetőséget ad a pedagógusi hivatásához elengedhetetlenül szükséges szakmai-gyakorlati alapkészségek, illetve kompetenciák elsajátításához.

A nevelői professzióra való felkészülés egy olyan tanulási folyamatként értelmezhető, amely az elméleti alapok megszerzésével párhuzamosan szervezett gyakorlati képzés során az alkalmazható tudás megszerzését célozza meg (Kovácsné Bakosi, 2015).

A pedagógiai gyakorlat a jövő pedagógusgenerációjának, nevelőinek szakmai-gyakorlati felkészítése, amely a felsőfokú pedagógusképzés tanulmányi programjaiba kötelező (A), ill. kötelezően választható (B) tantárgyak formájában épül be. A hallgatóknak lehetőségük van egyéb, szabadon választható (C) tantárgyak teljesítésével további szakmai gyakorlatra szert tenni, illetve önkéntes tevékenységet végezni.

A pedagógiai gyakorlat az adott tanulmányi szak tanulmányi terve (studijný plán) alapján kerül megvalósításra az SJE gyakorlóiskolaiban/óvodáiban és iskolai nevelési-oktatási létesítményeiben az ott dolgozó szakképzett, elhivatott pedagógusok vezetésével. A pedagógiai gyakorlat során a hallgatók megfigyelik és elemzik a nevelési-oktatási folyamatot, megtanulják alkalmazni az egyetemi képzés során megszerzett elméleti ismereteiket és fokozatosan sajátítják el a pedagógushivatáshoz szükséges gyakorlati készségeket.

A pedagógiai gyakorlatról szóló dékáni irányelv szabályozza, részletezi és pontosítja a pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos alapfogalmakat, tartalmazza mind az alap-, mind a mesterfok pedagógiai gyakorlataival kapcsolatos általános információkat, a gyakorlat lebonyolításának szabályait, a gyakorlattal kapcsolatos tanegységek teljesítésének feltételeit, valamint a gyakorlat működéséhez szükséges jogok és köteleességek leírását. A továbbiakban ezen dokumentumból kiindulva (annak az érintett szakra/modulra vonatkozó előírásai alapján) ismertetjük a gyakorlat abszolválásának feltételeit.

Tekintettel arra, hogy a Selye János Egyetem Tanárképző Karán nappali és levelező tagozatos képzés is folyik, a gyakorlat alapelvei és a követelmények mindkét tagozat hallgatóira egyaránt vonatkoznak. Eltérés a gyakorlat abszolválásának időpontjában lehetséges.

A nappali tagozatos hallgatók pedagógiai gyakorlata tehát az SJE gyakorlóintézményeiben valósul meg az aktuális jogi szabályozással, ill. egyéb vonatkozó rendelkezésekkel összhangban. A nappali tagozatos hallgatók pedagógiai gyakorlatát a gyakorlóintézmények gyakorlópedagógusai (a továbbiakban: mentor, mentorpedagógus) irányítják.

A levelező tagozatos hallgatók és a külföldi állandó lakhellyel rendelkező hallgatók pedagógiai gyakorlatának szervezésében az SJE Tanárképző Kara nem vesz részt. A hallgató önállóan keres olyan intézményt, ahol pedagógiai gyakorlatát abszolválhatja.

A pedagógiai gyakorlat dokumentációja alatt a következők értendők:

1. A pedagógiai gyakorlattal, ill. a gyakorlóintézményekkel való együttműködéssel kapcsolatos kari/egyetemi dokumentumok (a pedagógiai gyakorlat alapelvei, a vonatkozó dékáni irányelv, a pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve/protokoll, a munkaviszony igazolására szolgáló nyomtatvány, az órák/tevékenységek elemzésével kapcsolatos kimutatás a gyakorlóintézmény részéről).
2. A hallgató pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos dokumentumai:
  - portfólió, mely részét képezik a megfigyelői ívek, felkészülések, kiértékelések/elemzések, reflexiók, egyéb;
  - gyakorlati képzési napló.

A pedagógiai gyakorlat dokumentációja elérhető a kari honlapon és az Akadémiai Információs Rendszerben (AIR).

2. Fontos fogalmak

asszisztenciával egybekötött hospitálási gyakorlat – A hospitációs gyakorlatra épülő pedagógiai gyakorlat, ahol a hallgató a megfigyelések mellett lehetőséget kap az asszisztenciára: segít a gyermekekkel való foglalkozások során és írásbeli felkészülés alapján saját, önálló, rövidebb időtartamú tevékenységeket vezet a mentorpedagógus segítségével és irányításával, az ő általa irányított aktivitásokba integrálva.

elemzés – A megfigyelt tevékenység (a mentorpedagógus, ill. a gyakorlatát végző hallgató által tartott foglalkozás, tanóra) után a látottak szakmai szempontok alapján történő megbeszélése, a tapasztalatok, javaslatok rögzítése.

érdekköri és egyéb tevékenységek elemzése – A pedagógiai gyakorlat szerves része. Végezheti: 1. a gyakorlaton résztvevő hallgató, aki a megfigyelt érdekköri és egyéb tevékenység alatt készített jegyzetek, ill. a kitöltött megfigyelői kérdőív alapján elemzi a nevelési-oktatási folyamat bizonyos aspektusait az iskolákban és iskolai nevelési-oktatási létesítményekben; 2. a mentorpedagógus/nevelő, aki a gyakorlaton résztvevő hallgató által vezetett érdekköri és egyéb tevékenységet elemzi pedagógiai-módszertani szempontok alapján, a gyakorlaton résztvevő hallgató jelenlétében, annak fejlődését szem előtt tartva.

felkészítés a hospitálásra – A hallgatók felkészítése a hospitációs pedagógiai gyakorlatra, mely az Általános és speciális didaktika, felkészülés a hospitálásra kötelező tantárgy részeként jelenik meg min. 8 óra terjedelemben. A tantárgy abszolválása feltétele a Pedagógiai gyakorlat 1 tantárgynak. Mindkét modulban megvalósul a hallgatók módszertani felkészítése a választott hivatásra (Modul 1- óvodapedagógusi, ill. Modul 2 - nevelői szakon). A hallgató megismeri az óvodai nevelési-oktatási munka és az iskolai nevelési-oktatási létesítményekben folyó munka megvalósításának gyakorlati aspektusait és felkészül a hospitálásra. Elsajátítja a pedagógiai jelenségek megfigyelésének és elemzésének szempontjait és a feljegyzések tartalmi elemzésének követelményeit, illetve megtanulja a portfólió elkészítésének feltételeit. Megtanulja kitölteni a pedagógiai gyakorlati képzési naplót. Ismereteket szerez a következő témákban: dokumentáció, módszerek, tervezés, felkészülés/előkészületek, megvalósítás, kiértékelés, a gyermekekkel való aktív foglalkozás lehetőségei, megfigyelési és értékelési szempontok. A hallgatók szakmai felkészítésében szerepet kapnak a folyamatosan bekapcsolódó didaktikai jellegű további tantárgyak.

gyakorlóiskola/gyakorlóóvoda/gyakorlóintézmény – Olyan óvoda, speciális iskola, iskolai nevelési-oktatási létesítmény (szabadidőközpont, iskolai gyermekklub, középiskolai kollégium), amely a Selye János Egyetemen a pedagógiai gyakorlatra vonatkozó együttműködési szerződést kötött.

hallgatói reflexió a pedagógiai gyakorlatról – A pedagógiai gyakorlattal (annak tartalmával, szervezésével, stb.) kapcsolatos hallgatói értékelés, mely része a hallgatói portfóliónak. A hallgató ismerteti meglátásait, kiemeli a gyakorlat negatívumait és pozitívumait, melyek a rajta kívül álló faktorokat tükrözik.

hospitációs gyakorlat – A pedagógiai gyakorlat azon formája, melynek keretén belül a hallgatók rendszerint csoportokba osztva figyelik meg a nevelő-oktató folyamat bizonyos aspektusait az óvodában, a speciális alapiskolában és az iskolai nevelési-oktatási létesítményekben. A hallgatók a tevékenységek megfigyelésekor kitöltik a megfigyelői ívet, ill. jegyzeteket készítenek a későbbi elemzés céljából, mely a mentorpedagógus vezetésével történik.

iskolai tanórák elemzése - A pedagógiai gyakorlat szerves része. Végezheti: a gyakorlaton résztvevő hallgató és a gyakorlatot vezető mentorpedagógus, aki a megfigyelt tanítási

órák alatt készített jegyzetek alapján elemzi a tanítási órákat az iskolában. A megfigyelt tevékenységek módszertani szempontú taglalását és lejegyzését foglalja magába.

kari koordinátor – A pedagógiai gyakorlatért felelős egyetemi oktató, aki: 1. szervezi és irányítja az SJE TTK hallgatóinak pedagógiai gyakorlatát; 2. kapcsolattartó személyként tevékenykedik a gyakorlóintézmények és az SJE TTK között; 3. összesített kimutatást készít az elemzett órákról, s jóváhagyásra előterjeszti a kar dékánja felé; 4. irányítja az egyes tanszékeken tevékenykedő gyakorlatvezető tanárokat.

megfigyelési szempontok – A tevékenységek bizonyos előre meghatározott aspektusainak megfigyelését segítik, amely alapján a lejegyzések kidolgozásra kerülnek.

mentor/mentorpedagógus – A gyakorlóintézmény (óvoda, iskola, iskolai nevelési-oktatási létesítmény) pedagógusa, aki a hozzá beosztott hallgatók pedagógiai gyakorlatát vezeti.

munkaviszony igazolása – Munkáltatói igazolás, melyet az adott intézmény igazgatója állít ki oktatói vagy nevelő-oktató munkát végző hallgatók folyamatban lévő munkaviszonyáról. Az igazolás a pedagógiai gyakorlat, ill. annak egy része elismertetése céljából kerül kiállításra, mely tartalmazza a hallgató adatait, a szerződés típusát, a munkaviszony jellegét, a hallgató (munkavállaló) beosztását, valamint a munkaköri besorolást (pl. óvodapedagógus, nevelő), illetve az igazgató aláírását és az intézmény pecsétjét.

napi tevékenységek (művelődési tevékenységek és egyéb aktivitások, foglalkozások) elemzése – A pedagógiai gyakorlat szerves része. Végezheti: 1. a gyakorlaton résztvevő hallgató, aki a megfigyelt művelődési tevékenységek és egyéb aktivitások, foglalkozások alatt készített jegyzetek, ill. a kitöltött megfigyelői kérdőív alapján elemzi a nevelési-oktatási folyamat bizonyos aspektusait az óvodában; 2. a mentorpedagógus, aki a gyakorlaton résztvevő hallgató által vezetett művelődési tevékenységek és egyéb aktivitásokat elemzi pedagógiai-módszertani szempontok alapján, a gyakorlaton résztvevő hallgató jelenlétében, annak fejlődését szem előtt tartva.

nevelési-oktatási intézményekre vonatkozó tevékenységtípusok – Alapvetően három főbb tevékenységtípust különböztetünk meg (Benedek I., 1997): a) irányított tevékenységek (jellemzően hobbitevékenységekre építő, külön pedagógusi felkészültséget nem igénylő, a tanulók részéről szabadon választható, előre rögzített időintervallumban zajló intézményi szakkörök, diákkörök, bemutató programok stb.); b) kötött tevékenységek (a pedagógus részéről folyamatos szaktárgyi és csoportvezetői felkészültséget igénylő, előre rögzített időintervallumban zajló, jellemzően kötelező intézményi felzárkóztatók, korrepetálások, szaktárgyi foglalkozások, kötelező tanulmányidők, egyéni törődések stb.); c) kötetlen tevékenységek (intézményi ügyességi, tanulmányi, művészeti stb. alkalmi jellegű háziversenyek, programok szervezése és lebonyolítása, továbbá az intézmény mindennapi életével szorosan összefüggő pedagógiai tevékenységek mint pl. ügyelet, felügyelet, tanulók fogadásával, hazautazásával kapcsolatos tevékenységek, fogadóórák stb.). Életszerűen a kötetlen tevékenységek egy része tud csak megvalósulni előre rögzített intézményi időintervallumokban.

nevelő-oktató tevékenységre való felkészülés (előkészület) – A hallgató írásbeli felkészülése az általa tartott/vezetett tevékenységekre, órákra. Az óvodai előkészület tartalmazza a tevékenység témáját, a művelődési területet és annak követelményét, a nevelési-oktatási célt, stratégiákat és módszereket, tanulási forrásokat és segédeszközöket, a gyermekek/tanulók létszám szerinti szervezési formáit, az értékelés módját és eszközeit, a környezet előkészítését/elrendezését és a módszertani levezetés tervét.

óraelemzések kimutatása – A pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos dokumentáció része, melyben a gyakorlóintézmény az SJE felé kimutatja az adott intézményben megvalósult elemző órák számát (a pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos honorárium meghatározása céljából).

önértékelés – A hallgató szakmai szempontok alapján kiértékeli saját, önállóan megvalósított tevékenységét.

önkéntesség – Társadalmi szempontból hasznos tevékenység végzése önkéntes alapon iskolákban, nevelési-oktatási létesítményekben, különféle rendezvényeken, önkéntes szervezeteknél. Abban az esetben számít pedagógiai gyakorlatnak, amennyiben a hallgató neveléssel és oktatással kapcsolatos intézményben, ill. gyermekek számára biztosított rendezvényeken, akciókon végzi az önkéntes tevékenységet (pl. táborokban).

összefüggő aktív pedagógiai gyakorlat – A pedagógiai gyakorlatát végző hallgató önálló tevékenységvezetése, gyakorlótanítása, mely a mentorpedagógus felügyelete mellett, a vele egyeztetett témában, előre elkészített és a mentorpedagógus által jóváhagyott írásos felkészülés/előkészület segítségével valósul meg.

pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve (protokoll) – A pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos dokumentum, mely: 1. igazolja, hogy a hallgató részt vett/teljesítette az adott pedagógiai gyakorlatot; 2. kimutatásként szolgál a mentorpedagógus tevékenységéről. A jegyzőkönyv tartalmazza a hallgató azonosítására szolgáló adatokat, a megfigyelt vagy letanított tevékenységek/tanórák kimutatását, a mentorpedagógus megjegyzéseit és értékelését. A gyakorlatát végző hallgató köteles a jegyzőkönyv rá vonatkozó részeit megfelelően kitölteni, valamint a megadott határidőig a mentorpedagógussal aláírni. A mentorpedagógus aláírásával és az intézmény pecsétjével igazolja, hogy a hallgató teljesítette az adott pedagógiai gyakorlatot.

pedagógiai résztermékek köre – Kifejezetten a megfigyelt pedagógiai tevékenység vagy tevékenységsorozat közben, jellemzően a tanulókkal közösen vagy általuk létrehozott alkotások, eszközök, gyűjtemények stb. köre, amelyek megalapozzák, lehetővé teszik a megfigyelt pedagógiai foglalkozás végére kitűzött pedagógiai célok elérését, megalkotandó végtermékek formájában. Példák: gyerekekkel közösen összegyűjtött őszi falevelek kosárban, félkész gyurmafigurák, félkész gyermekrajzok, tanulókkal közösen megszervezett és előkészített, de még nem lebonyolított intézményi események, programok, bemutatók stb.

pedagógiai tevékenységek időbeli szakaszolása – A pedagógiai tervezéskor vagy megfigyeléskor a pedagógiai tevékenysorozat elemeinek időbeli lehatárolása kezdő- és végpercben kifejezve. Céljai: a megfigyelt pedagógiai tevékenységsorozat elemenkénti átláthatóságának biztosítása, az egyes pedagógiai tevékenységekhez rendelt időegységek gyakorlati tartásának kihangsúlyozása, ezzel is elősegítve a pontos és körültekintő pedagógiai munkát. Példa egy 45 perces foglalkozás időbeli szakaszolására: ráhangoló gyakorlatok (1-5 perc), a foglalkozási téma pedagógiai felvezetése, a foglalkozási téma bemutatása (6-15 perc), a tanulók önálló kutatómunkái a megadott témában, esetleg informatikateremben (16-30 perc), tanulói prezentációk bemutatása (31-40 perc), pedagógiai visszacsatolás, pozitív megerősítés (41-45 perc).

pedagógiai végtermékek köre – Kifejezetten a megfigyelt pedagógiai tevékenység vagy tevékenységsorozat végére, jellemzően a tanulókkal közösen vagy általuk létrehozott alkotások, eszközök, gyűjtemények stb. köre, amelyek a megfigyelt pedagógiai foglalkozás végén bizonyítják az eredetileg kitűzött pedagógiai célok elérését és szemléltetik az alkalmazott pedagógiai módszertan változatosságát, szituatív helytállóságát. Példák: az összegyűjtött falevelekből, gyermekekkel közösen készített falevél lenyomatok kész gyűjteménye, illetve rendszerezése a Montessori-féle komódban, kész gyermekrajzok, gyurmafigurák, tanulókkal közösen vagy általuk lebonyolított intézményi események, programok, bemutatók, kész szülői meghívók stb.

portfólió – A hallgató pedagógiai gyakorlata során összegyűjtött és kidolgozott anyag, mely a tanszéki koordinátor követelményei alapján készül. Tartalmazza a nevelő-oktató munka megfigyelését, ill. az órahallgatások/tevékenységek alkalmával készült

megfigyelési íveket és jegyzeteket, a heti tematikus terveket és projekteket, az előkészületeket (óravázlatokat), az esetleges prezentációk anyagát, a felhasznált segédanyagokat (dalok, mondókák, versek, feladatlapok, tesztek stb.), a gyermekek/tanulók munkáit (pl. rajzok) stb. Tartalmazhatja még az áttanulmányozott pedagógiai dokumentációt, mellyel a hallgató a gyakorlata folyamán találkozott. A portfólió elektronikus anyagokat is tartalmazhat (CD, USB). Az értékelés részét képezi.

szakmai gyakorlat – A hallgatók részvétele óvodában, általános iskolában, továbbá olyan iskolai nevelési-oktatási létesítményekben, mint az iskolai gyermekklub, középiskolai kollégium, szabadidőközpont annak érdekében, hogy ne csak az oktatási folyamatban vegyenek részt, hanem a pedagógusok, nevelők egész napos munkájába is betekintést nyerhessenek. Célja, hogy a hallgató megismerje a neveléssel, oktatással kapcsolatos egyéb munkatevékenységeket az iskolákban, oktatási tevékenységet folytató intézményekben.

tanszéki koordinátor – Az adott tanszéken zajló pedagógiai gyakorlatért felelős egyetemi oktató, aki: 1. részt vesz az adott tanszék nappali tagozatos hallgatóit érintő pedagógiai gyakorlat megszervezésében és lebonyolításában, illetve koordinálja azt; 2. felel a hallgatók beosztásáért és a pedagógiai gyakorlat tanszéki dokumentációjáért; 3. kiértékeli az adott tanszék hallgatóinak pedagógiai gyakorlatát, annak abszolválását, ill. az érdemjegyet bevezeti az AIR-be is.

3. Jogok és kötelességek

3.1. Az SJE TTK hallgatóinak jogai és kötelességei

A hallgatónak jogában áll:

- információt kérni a pedagógiai gyakorlat részleteit illetően;
- tájékoztatást kapni a gyakorlat tanszéki koordinátorától és a gyakorlatvezető mentorpedagógustól a pedagógiai gyakorlattal kapcsolatban;
- a gyakorlóintézményekben a pedagógiai gyakorlatát érintő megbeszéléseken, módszertani üléseken részt venni;
- betegség esetén, ill. egyéb indokolt esetben a beosztástól eltérő időpontban teljesíteni a pedagógiai gyakorlatot, melyet előzetesen egyeztet az érintett gyakorlóintézmény mentorpedagógusával, ill. amelyről tájékoztatja a gyakorlat tanszéki koordinátorát;
- indokolt esetben az SJE TTK gyakorlóintézményein kívüli, más intézményben végezni a pedagógiai gyakorlatát a tanszékvezető és a tanszéki koordinátor engedélyével;
- az aktív pedagógiai gyakorlatát követően a mentorpedagógusnál tájékozódni gyakorlatának értékeléséről;
- pedagógiai gyakorlatát követően tájékoztatni a tanszéki koordinátort a gyakorlaton törtétekről.

A hallgató köteles:

- teljesíteni a pedagógiai gyakorlatot az SJE TTK tanulmányi programjainak akkreditációs anyagaiban előírtak alapján, emellett köteles betartani a pedagógiai gyakorlat érvényes alapelveit;
- részt venni a pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos tájékoztatókon, a gyakorlatával kapcsolatos elemző órákon és egyéb tevékenységeken;
- elkészíteni a portfóliót, vezetni a gyakorlati képzési naplót, kitölteni a megfigyelési íveket;
- írásbeli előkészületet, vázlatot készíteni a gyakorlótanítás folyamán általa vezetett órákra, ill. egyéb tevékenységekre;
- időben megjelenni pedagógiai gyakorlatának helyszínén (legalább 10 perccel a kezdés előtt), betartani a gyakorlóintézmény belső előírásait, ill. a pedagógiai gyakorlat rá vonatkozó beosztását;
- betartani a mentorpedagógus és a tanszéki koordinátor pedagógiai gyakorlatra vonatkozó utasításait;
- haladéktalanul tájékoztatni a tanszéki koordinátort a pedagógiai gyakorlatát befolyásoló, előre nem látható eseményekről;
- a megadott határidőre a tanszéki koordinátornak leadni az aktuális pedagógiai gyakorlat teljesítését igazoló dokumentációt, melynek része a portfólió és a gyakorlati képzési napló.

3.2. A mentorpedagógus jogai és kötelességei

A mentorpedagógusnak jogában áll:

- meghatározni az általa vezetett tevékenység tartalmát;
- meghatározni az elemző órák helyét és idejét;
- megkérni a tanszéki koordinátort a gyakorlatát végző hallgatókkal kapcsolatban felmerülő azon problémák megoldására, amelyek meghaladják a gyakorlópedagógus, ill. a gyakorlóintézmény hatáskörét.

A mentorpedagógus köteles:

- lehetővé tenni, hogy a hozzá beosztott hallgató a megadott óraszámban és szerkezetben, a meghatározott időpontig teljesítse a pedagógiai gyakorlatát;
- a pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyveinek vonatkozó részeit kitölteni, s aláírásával a benne szereplő adatok hitelességét igazolni;
- a tanszéki koordinátornak írásban jelenteni a pedagógiai gyakorlat folyamán felmerülő problémákat (pl. a hallgató hiányzása, magaviselete, a gyakorlóintézmény belső előírásainak be nem tartása stb.);
- a gyakorlatért felelős tanszéki koordinátornak írásban vagy szóban jelenteni, vele jóváhagyatni a pedagógiai gyakorlat menetét befolyásoló változásokat;
- a hozzá gyakorlatra beosztott hallgatók tevékenységét, az általuk tartott tevékenységeket, foglalkozásokat, tanórákat pedagógiai-módszertani szempontból kielemezni, valamint lehetőséget adni a hallgatók pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos visszajelzéseire, észrevételeire;
- tájékoztatni a hallgatót az általa tartandó tevékenységekre való felkészüléssel kapcsolatban (heti téma, terv stb.).

3.3. A tanszéki koordinátor jogai és kötelességei

A tanszéki koordinátornak jogában áll:

- ellenőrizni a hallgatók megjelenését és munkáját a pedagógiai gyakorlat teljesítése közben;
- felvenni a kapcsolatot a gyakorlóintézménnyel a hallgatók pedagógiai gyakorlatának ellenőrzése érdekében;
- tudnia a gyakorlatát teljesítő hallgató hiányzásáról, ill. annak okáról.

A tanszéki koordinátor köteles:

- tájékoztatni a hallgatót az általa tartandó tevékenységekre való felkészüléssel kapcsolatban, amennyiben ezt a hallgató kéri;
- elkészíteni az adott szemeszter pedagógiai gyakorlatának hallgatói és időbeosztását;
- az akadémiai év kezdetén tájékoztatni a gyakorlóintézményeket a pedagógiai gyakorlat időbeosztásáról;
- az SJE TTK honlapján és az Akadémiai Információs Rendszerben (AIR) aktualizálni a pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos dokumentumokat;
- tájékoztatót tartani a hallgatók részére pedagógiai gyakorlatuk megkezdése előtt;
- az akadémiai év időbeosztásában meghatározott időpontig a gyakorlat jegyzőkönyveinek (protokoll) aláírásával és az értékelés az Akadémiai Információs Rendszerbe (AIR) történő bevitelével igazolni a pedagógiai gyakorlat feltételeinek teljesítését/nem teljesítését;
- jelenteni a pedagógiai gyakorlat kapcsán felmerülő problémákat az SJE TTK felettes szerveinek, amelyek a pedagógiai gyakorlat lebonyolításáért felelősek.

4. A pedagógiai gyakorlat felépítése, célja az Óvodapedagógia és köznevelés tanulmányi program Köznevelés moduljában

A pedagógiai gyakorlat a Selye János Egyetem Tanárképző Kara Óvó- és Tanítóképző Tanszékén megvalósuló képzések egyik szervezési formája, mely segíti a jövőbeli pedagógusok hivatásra való felkészítését. A moduláris képzés keretein belül kötelezően választható tantárgyként jelenik meg a következő modulokban: Az Óvodapedagógia és köznevelés tanulmányi program Óvodapedagógia moduljában (a továbbiakban Modul 1 – Óvodapedagógia) és az Óvodapedagógia és köznevelés tanulmányi program Köznevelés moduljában (a továbbiakban Modul 2 – Köznevelés). Az alapszintű egyetemi tanulmányok során lehetőség van választható tantárgyak teljesítésére is, mint pl.: a Szakmai gyakorlat (iskolai sztázs) és az Önkéntesség.

A hallgatók felkészítése a pedagógiai gyakorlatra az *Általános és speciális didaktika és felkészülés a hospitálásra* elnevezésű kötelező tantárgy keretén belül történik, mely a hospitációs pedagógiai gyakorlat abszolválásának feltétel tárgya mindkét modul hallgatói számára. A hallgatók pedagógiai gyakorlatra való felkészítése az egyes módszertani jellegű tantárgyak keretén belül is folyik.

Célunk, hogy a hallgatók kettős orientációjú kompetenciafejlesztése során az ún. személyorientált kompetenciakészleteket (*competency*) célirányosan bővítsük, amely záloga a leendő munkatevékenység sikeres és hosszú távú gyakorlásának, a konstruktív és önálló életvezetés folytatásának. Célunk még a kompetencia másik dimenziójának (*competence*) fejlesztése is, amely a jövőbeli munkatevékenységek konkrét ellátása kapcsán, tartósan és pozitívan képes befolyásolni az egyéni eredményességet (Henczi–Zöllei, 2007). A megállapítás különösen igaz azokra az iskolai nevelési-oktatási intézményekre, amelyek nagyfokú környezeti függőséggel rendelkeznek (Ansoff, 1977).

A tanszéki koordinátor a távutas hallgatókra vonatkozóan ellenőrzi a szemeszterek hallgatónkénti időszerűségét, aktualitását (a hallgatóknak tartaniuk kell a gyakorlatok időbeli sorrendjét, a gyakorlatok nem felcserélhetők és egy szemeszterben csak egy gyakorlat végezhető). A 2-es és a 3-as pedagógiai gyakorlatok (PPX2 és PPX3) során a hallgató köteles az iskolai nevelési-oktatási intézmények valamennyi típusában (középiskolai kollégium, szabadidőközpont, iskolai gyermekklub) **legalább egyszer gyakorlatot teljesíteni.**

Pedagógiai gyakorlat 1 (KPP/PPV/PPX1-V/22, ill. KPP/PPVe/PPX1-V/22)

- Hospitációs pedagógiai gyakorlat óvodában és speciális alapiskolában (1 kredit, 3. szemeszter): 2 helyszín.
- A tantárgy leírása: pedagógiai tevékenységek megfigyelése az óvodában és az oktatási folyamat megfigyelése speciális alapiskolában. A szakmai elemzés folyamán a mentor és a hallgatók közösen elemzik a pedagógus tevékenységét módszertani és didaktikai szempontok alapján (páros munkaforma a távutas és/vagy külföldi hallgatók esetében; a nappali tagozatos hallgatóknál kiscsoportos vagy csoportos munkaformában teljesül).
- A hallgató munkaterhelése 30 munkaóra: 25 óra¹ személyes jelenlét a gyakorlaton

---

¹ A 20 órányi megfigyelés időben jól elkülönülő, ám egymásra épülő, a látogatott intézményben egyébként is ütemezett tevékenységeket, programokat, foglalkozásokat jelent; témájukban ezek nem feltétlenül különböznek egymástól, azonban együttesen szerves pedagógiai egységet képeznek. Az 5 órányi elemzés 5 alkalommal 60 percnyi elemzési tevékenységeket jelöl a gyakorlóintézmény mentortanárával páros, kiscsoportos vagy csoportos munkaformában.

(20 óra megfigyelés, 5 óra elemzés) és 5 óra² önálló tevékenység (a portfólió készítése). A két választott pedagógiai helyszín közötti időbeli munkaterhelés a megfigyelés esetében max. 40–60%-os eltérést mutathat. (Az óvodában max. 12 órányi megfigyelés és összesen 3 óra elemzés lehetséges 3 különböző hospitálási napon, a speciális alapiskolában 8 órányi megfigyelés és 2 órányi elemzés marad 2 különböző hospitálási napra.) A 20 órányi megfigyelési időkeretnek 10-10 órányi (foglalkozásegységnyi) azonos felosztása javasolt. Ezek elemzési szerkezete a következő: 2+3 óra a két helyszín tekintetében, intézményenként 3-3 különböző hospitálási napon.

A tantárgy teljesítésének feltételei a következők:

- a hallgató aktív részvétele a pedagógiai gyakorlaton;
- a hallgató együttműködése a feladatok teljesítése során, az elemzésben való aktív rész-vétel;
- a kitöltött, lepecsételt és aláírt jegyzőkönyv (**eredeti verzió**) leadása, mely igazolja a pedagógiai gyakorlaton való részvételt;
- a pedagógiai gyakorlat portfóliójának kidolgozása.

Pedagógiai gyakorlat 2 (KPP/PPV/PPX2-V/22, ill. KPP/PPVe/PPX2-V/22):

- Hospitációs pedagógiai gyakorlat iskolai nevelési-oktatási létesítményben: (1 kredit, 4. szemeszter).
- A hallgató 2 helyszínt választ a következő intézménytípusok közül: iskolai gyermekklub (napközi), szabadidőközpont, középiskolai kollégium.
- A tantárgy leírása: pedagógiai tevékenységek megfigyelése az iskolai nevelési-oktatási létesítményekben. A szakmai elemzés folyamán a mentorpedagógus és a hallgatók közösen elemzik a pedagógus tevékenységét módszertani és didaktikai szempontok alapján (páros munkaforma a távutas és/vagy külföldi hallgatók esetében; a nappali tagozatos hallgatóknál kiscsoportos vagy csoportos munkaformában teljesül).
- A hallgató munkaterhelése 30 munkaóra: 25 óra személyes jelenlét a gyakorlaton (20 óra megfigyelés, 5 óra elemzés) és 5 óra önálló tevékenység (a portfólió készítése). A két választott pedagógiai helyszín közötti időbeli munkaterhelés a megfigyelés esetében max. 40–60%-os eltérést mutathat. (Az egyik intézményben max. 12 órányi megfigyelés és összesen 3 óra elemzés lehetséges előre meg nem határozott, különböző hospitálási napokon, a másik intézményben ekkor összesen 8 órányi megfigyelés és 2 órányi elemzés marad előre meg nem határozott számú hospitálási napokra). A 20 órányi megfigyelési időkeretnek 10-10 órányi (foglalkozásegységnyi) azonos felosztása javasolt. Ezek elemzési szerkezete a következő: 2+3 óra a két helyszín tekintetében, intézményenként 3-3 különböző hospitálási napon.

A tantárgy teljesítésének feltételei a következők:

- a hallgató aktív részvétele a pedagógiai gyakorlaton;
- a hallgató együttműködése a feladatok teljesítése során, az elemzésben való aktív részvétel;
- a kitöltött, lepecsételt és aláírt jegyzőkönyv (**eredeti verzió**) leadása, mely igazolja a pedagógiai gyakorlaton való részvételt;
- a pedagógiai gyakorlat portfóliójának kidolgozása.

---

² Egészen pontosan 5 alkalommal 60 percnyi időkeretet jelöl.

Pedagógiai gyakorlat 3 (KPP/PPV/PPX3-V/22, ill. KPP/PPVe/PPX3-V/22):

- Hospitációs-asszisztensi gyakorlat iskolai nevelési-oktatási létesítményben (1 kredit, 5. szemeszter)
- A hallgató 2 helyszínt választ a következő intézménytípusok közül: iskolai gyermekklub (napközi), szabadidőközpont, középiskolai kollégium.
- A tantárgy leírása: pedagógiai tevékenységek megfigyelése az iskolai nevelési-oktatási létesítményekben, valamint pedagógiai mikrotevékenységek (résztevékenységek) vezetése a mentorpedagógus felügyelete mellett, írásos előkészületek alapján. A hallgatók a mentorpedagógussal folytatott szakmai elemzés során közösen elemzik a nevelési tevékenységeket módszertani és didaktikai szempontok alapján (páros munkaforma a távutas és/vagy külföldi hallgatók esetében; a nappali tagozatos hallgatóknál kiscsoportos vagy csoportos munkaformában teljesül).
- A hallgató munkaterhelése 30 munkaóra: 25 óra személyes jelenlét a gyakorlaton (20 óra megfigyelés, 5 óra elemzés) és 5 óra önálló tevékenység (a portfólió készítése). A két választott pedagógiai helyszín közötti időbeli munkaterhelés a megfigyelés és a pedagógiai résztevékenységek vezetése esetében max. 40–60%-os eltérést mutathat. (Az egyik intézményben max. 12 órányi megfigyelés és összesen 3 óra elemzés lehetséges, a másik intézményben ekkor összesen 8 órányi megfigyelés és 2 órányi elemzés marad előre meg nem határozott számú hospitálási napokra.)

A tantárgy teljesítésének feltételei a következők:

- a hallgató aktív részvétele a pedagógiai gyakorlaton;
- a hallgató együttműködése a feladatok teljesítése során, az elemzésben való aktív észvétel;
- a kitöltött, lepecsételt és aláírt jegyzőkönyv (**eredeti verzió**) leadása, mely igazolja a pedagógiai gyakorlaton való részvételt;
- a pedagógiai gyakorlat portfóliójának kidolgozása.

Pedagógiai gyakorlat 4 (KPP/PPV/PPX4-V/22, ill. KPP/PPVe/PPX4-V/22):

- Aktív, tevékenységet vezető pedagógiai gyakorlat iskolai nevelési-oktatási létesítményben (2 kredit, 6. szemeszter).
- A hallgató **1 helyszínt választ** a következő intézménytípusok közül: iskolai gyermekklub (napközi), szabadidőközpont, középiskolai kollégium.
- A tantárgy leírása: A hallgató aktív, önálló tevékenységeinek megvalósítása (tevékenységvezetése) a mentorpedagógus felügyelete alatt, írásos előkészületek alapján. A hallgató köteles írásos előkészületet készíteni minden tevékenységre, amellyel kapcsolatban még a megvalósítás előtt konzultál a mentorpedagógussal. Az aktív tevékenységvezetés után a mentor és a hallgató közösen elemzik az egyes tevékenységeket módszertani és didaktikai szempontból (páros munkaforma a távutas és/vagy külföldi hallgatók esetében; a nappali tagozatos hallgatóknál kiscsoportos vagy csoportos munkaformában teljesül).
- A hallgató munkaterhelése 60 munkaóra: 30 óra személyes jelenlét (25 óra tevékenységvezetés, 5 óra elemzés és önértékelés), továbbá 10 óra írásos előkészület, 10 óra segédanyagok készítése és 10 óra portfólió készítése.

A tantárgy teljesítésének feltételei a következők:

- a hallgató aktív részvétele a pedagógiai gyakorlaton;
- a hallgató együttműködése a feladatok teljesítése során, az elemzésben való aktív részvétel;
- írásos előkészületek alapján önálló és megvalósított tevékenységvezetések;
- a kitöltött, lepecsételt és aláírt jegyzőkönyv (**eredeti verzió**) leadása, mely igazolja a pedagógiai gyakorlaton való részvételt;
- a pedagógiai gyakorlat portfóliójának kidolgozása;
- a mentorpedagógus hallgatói értékelése az alábbi értékelési fokozatok megszerzésének valamelyikével:
  - „A” értékelési fokozat: 90-100%,
  - „B” értékelési fokozat: 80-89%,
  - „C” értékelési fokozat: 70-79%,
  - „D” értékelési fokozat: 60-69%,
  - „E” értékelési fokozat: 50-59%.

A következő választható tantárgyak teljesítésével a hallgatónak lehetősége van gyakorlati tapasztalatainak további kibővítésére:

Szakmai gyakorlat – iskolai sztázs (KPP/PPV/STZ-V/22, ill. KPP/PPVe/STZ-V/22):

- Kreditérték: 1 kredit, 4. szemeszter.
- A hallgató óvodában, iskolában vagy iskolai nevelési-oktatási létesítményben a nevelési-oktatási folyamathoz kapcsolódó egyéb tevékenységeket is megfigyel és vezet.
- A hallgató köteles bemutatni a szakmai gyakorlat folyamán elkészített **eredeti portfóliót**, amelynek tartalmát a kitöltött megfigyelési ívek, szakmai elemzések és a hallgató értékelései alkotják.
- A hallgató munkaterhelése 30 munkaóra: 25 óra személyes jelenlét (20 óra közvetlen részvétel a szakmai gyakorlaton, 5 óra elemzés), továbbá 5 óra önálló tevékenység (portfólió készítése).

Önkéntesség, segítő tevékenységek (KPP/PPV/DOC-V/22, ill. KPP/PPVe/DOC-V/22):

- Kreditérték: 1 kredit, 6. szemeszter.
- A hallgató olyan érdekes és számára fejlesztő jellegű, társadalmilag mindenféleképpen hasznos aktivitásokon, kezdeményezéseken, rendezvényeken vesz részt, amelyek valódi társadalmi hozzáadékkal, haszonnal járnak együtt és számos pedagógiai pozitívumot, tanulságot hordoznak.
- A hallgató munkaterhelése 30 munkaóra.

1. táblázat: A pedagógiai gyakorlat áttekintése az Óvodapedagógia és köznevelés tanulmányi program Köznevelés moduljának keretén belül (nappali és levelező tagozat)

<i>A tantárgy megnevezése és kódja</i>	<i>Leírás</i>	<i>Óraszám (elemzés)</i>	<i>Kredit</i>	<i>A hallgató óraterhelése, időkeret</i>
Felkészítés				
Általános és speciális didaktika, felkészülés a hospitációra (KPP/PPV/DID/22) 2. szemeszter PP (KT)*	A didaktikai alapismeretek elsajátítása, tájékoztatás és felkészülés a hospitációra.	0	6	Felkészülés a hospitációra: 8 óra az A típusú tantárgy részeként.
Gyakorlat				
Pedagógiai gyakorlat 1 KPP/PPV/PPX1-V/22 3. szemeszter PVP (KVT)*	Hospitációs pedagógiai gyakorlat óvodában és speciális alapiskolában.	25 (5)	1	30 óra
Pedagógiai gyakorlat 2 KPP/PPV/PPX2-V/22 4. szemeszter PVP (KVT)*	Hospitációs pedagógiai gyakorlat iskolai nevelési-oktatási létesítményekben (iskolai gyermekklub, középiskolai kollégium, szabadidőközpont).	25 (5)	1	30 óra
Pedagógiai gyakorlat 3 KPP/PPV/PPX3-V/22 5. szemeszter PVP (KVT)*	Hospitációs-asszisztensi gyakorlat iskolai nevelési-oktatási létesítményekben (iskolai gyermekklub, középiskolai kollégium, szabadidőközpont).	25 (5)	1	30 óra
Pedagógiai gyakorlat 4 KPP/PPV/PPX4-V/22 6. szemeszter PVP (KVT)*	Folyamatos összefüggő kilépő/tevékenységet vezető pedagógiai gyakorlat iskolai nevelési-oktatási létesítményekben (iskolai gyermekklub, középiskolai kollégium, szabadidőközpont).	30 (5)	2	60 óra
Szakmai gyakorlat (iskolai sztázs) KPP/PPV/STZ-V/22 4. szemeszter VP (VT)*	Egyéb, a neveléssel és az oktatással összefüggő tevékenységek iskolában vagy iskolai nevelési-oktatási létesítményben.	25 (5)	1	30 óra
Önkéntesség, segítő tevékenységek KPP/PPV/DOC-V/22 6. szemeszter VP (VT)*	Egyéb, a neveléssel és az oktatással összefüggő tevékenységek iskolában vagy iskolai nevelési-oktatási létesítményben, ill. egyéb létesítményekben, önkéntes szervezeteknél.	25	1	30 óra

*Megjegyzés: PP (KT) – kötelező tantárgy, PVP (KVT) – kötelezően választható tantárgy, VP – választható tantárgy.

5. A pedagógiai gyakorlat értékelése

A pedagógiai gyakorlatok (PPX1, PPX2, PPX3) értékelése leíró jelleggel történik, melyet a mentorpedagógus a protokollban (jegyzőkönyvben) rögzít.

A PPX4 értékelése érdemjeggyel történik: a mentorpedagógus a protokollon a szóbeli értékeléshez érdejegyet is társít (A-B-C-D-E-FX). A tanszéki koordinátor a Naplóban azt aláírásával jóváhagyja, az AIR-ben pedig rögzíti a gyakorlat teljesítését, ill. a megítélt érdemjegyet.

Az elemzéssel egybekötött értékelő megbeszélés főbb lépései:

1. a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgató önértékelése, önjellemzése;
2. a mentorpedagógus szakmai támogató-megerősítő értékelése és fontos pedagógiai kiegészítései, megjegyzései;
3. a hallgatót foglalkoztató elméleti és gyakorlati kérdések átbeszélése, körültekintő megvitatása;
4. a szakmai problémák feltárása, gyakorlatorientált megbeszélésük;
5. a további fejlesztendő területekre történő mentorpedagógusi rámutatás, rávezetés és hasznos szakmai tanácsokkal való segítség különféle újszerű pedagógiai alternatívák felkínálásával, bemutatásával.

Szükséges az **eredeti** aláírást és az intézmény pecsétjét is feltüntetni a nyomtatványon. A tanszéki koordinátor a Napló ellenőrzését aláírásával igazolja, majd a mentorpedagógus értékelése és a portfólió minősége alapján a tantárgyi adatlapban szereplő elvárásokkal összhangban beviszi az általa meghatározott értékelést (érdemjegyet) az AIR-be. A gyakorlatvezető tanszéki koordinátor a PPX4 tantárgy érdemjegyének meghatározásakor figyelembe veszi a mentorpedagógus által adott értékelést és a portfólió minőségét is. A Naplót a portfólióval együtt a hallgatóknak legkésőbb a vizsgaidőszak második hetében le kell adniuk a kurzus oktatójának/ a pedagógiai gyakorlat tanszéki koordinátorának. Ez feltétele az AIR-be történő értékelés bevitelének.

A pedagógiai gyakorlat értékelésének alapfeltételei:

- a hallgató abszolválja a pedagógiai gyakorlatot és leadja az elvárásoknak megfelelően elkészített portfóliót és a Naplót a tanszéki koordinátornak;
- a Naplóban szerepel a mentorpedagógus értékelése, **eredeti** aláírása és az intézmény **ugyancsak eredeti** pecsétje.

6. A pedagógiai gyakorlat elemzése

6.1. Óvoda

A hallgató a megfigyelések (hospitáció) során feljegyzéseket készít, majd azokat közösen megbeszéli a mentorpedagógussal. A mentorpedagógus által vezetett szakmai elemzést a hallgató rögzíti a portfóliójában, mely tartalmazza a pedagógus értékelését és a hallgató saját meglátásait is.

A megfigyelések kiterjednek a gyermekekre, a pedagógus(ok)ra, a gyakorló hallgatóra, az intézmény működésére. Fontos, hogy ezekhez a megfigyelésekhez az oktatók megfigyelési szempontokat dolgozzanak ki, melyek hozzájárulnak az elmélet-gyakorlat szoros kapcsolatának értelmezéséhez, a gyermekek mélyebb és tudatosabb megismeréséhez, a pedagógusi hivatással való azonosulás elmélyítéséhez (Tóth Bakosi, 2015). Az elemzés részletes leírása, elemzési szempontjainak ismertetése *A nevelők gyakorlati képzése a Selye János Egyetemen* című főiskolai tankönyvben található.

Az elemzés során a hallgató a megadott szakmai szempontokból indul ki az egyes tevékenységformáknál.

6.1.1. Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek

Spontán vagy az óvodapedagógus által kezdeményezett játéktevékenységek, melyekbe beletartozik a reggeli szűrés és a reggeli kör is (ŠVP, 2022).

Elemzési szempontok

Játékelemzés a gyermek szempontjából:

- Mivel játszanak, mit játszanak, mennyi ideig tartanak ki a játékban, hol és hogyan játszanak?
- A játék témájának megválasztása, tartalmi gazdagsága, kreatív megnyilvánulások jelenléte, a játék továbbfejlesztése saját ötletekkel, javaslatokkal.
- A gyermekek játékban való elmélyülése, kitartása.
- Az egyes gyermekek csoportban elfoglalt helye, pozíciója, státusza a játék során, társas viszonyok.
- A gyermekek érzelmei, érzelmi reakciói a játék során.
- Egyes gyermekek problémamegoldó és kudarctűrő képessége, konfliktusokban való részvétele, azok generálása vagy megoldása.
- Kommunikáció a játék során.
- A játék légköre, hangulata.
- Eszközhasználat, beleélés, szerepcsere.
- Kedvelt, szívesen végzett tevékenységek.

Játékelemzés a pedagógus szempontjából:

- Megfelelően felkészült-e a pedagógus? Elérte-e a kitűzött célt?
- A pedagógus segíti, motiválja, aktivizálja-e a gyermekeket (rugalmasság, segítségnyújtás)?
- Milyen a pedagógus hozzáállása, részvétele, szerepe a játékban?
- Szükség esetén megoldja-e az adott konfliktusokat, vagy a gyermekeket ösztönzi azok megoldására?

- Kellő teret biztosít-e a gyermekeknek az önkifejezésre, a szabad játéktevékenységekre?

6.1.2. Egészségfejlesztő gyakorlatok

Minden nap meghatározott időben (evés előtt) megvalósuló mozgásos tevékenységek beépített tornagyakorlatokkal (ŠVP, 2022).

Elemzési szempontok

- Betartották-e a biztonsági és pszichohigiéniai feltételeket?
- Fokozatos és megfelelő volt-e a gyermekek terhelése?
- Különböző korcsoportú, ill. képességű gyerekek esetében megjelent-e a differenciálás?
- Figyelembe vette-e a pedagógus a gyermekek individuális tempóját?
- Megfelelő volt-e a motiváció?
- Megfelelően voltak-e használva az utasítások, a szaknyelv? Érthetően voltak-e megfogalmazva az utasítások?
- Az egész test izmainak áttornáztatása megtörtént-e?
- Az értékelés formái és módjai.

6.1.3. Művelődési tevékenység

A művelődési tevékenységek a tananyagtartalom tervezett közvetítésére irányuló tevékenységek, melyek az elsajátítandó készségek fejlesztésének, fokozatos elsajátításának legfontosabb színterei (*Az óvodai nevelés...*, 2020).

Elemzési szempontok

A gyermekekre vonatkozóan:

- Érdekelte-e őket a tevékenység?
- Változatosak voltak-e a tevékenységek?
- Új ismeretekhez jutottak-e, fejlődtek-e képességeik, kompetenciáik, bővült-e tudásuk?
- A tevékenységek mely konkrét elemei voltak a gyermekek számára a legérdekesebbek, melyek kötötték le őket a leginkább, s melyek a legkevésbé?
- A célhoz vezető út adekvát volt-e?

A pedagógusra vonatkozóan:

- Megfelelően felkészült volt-e a pedagógus?
- Elérte-e a kitűzött célt? A cél elérését segítették-e a tevékenységek?
- A pedagógus érthetően ismertette a gyermekekkel az elvárásokat?
- Kellően játékos, motiváló és aktivizáló jellegűek voltak a tevékenységek?
- Kellő teret biztosított-e az értékelésnek? Hogyan értékelt(ek)? Megfelelően, hatékonyan és motiválóan értékelte-e a gyermekeket?
- Milyen segédeszközöket alkalmazott?
- Eltért-e a betervezett menettől, ha igen, akkor milyen mértékben s miért? Mi volt rá befolyással?
- Alkalmazta-e az egyéni hozzáállás alepelvét?

- Milyen konkrét munkaformákat, stratégiákat, módszereket alkalmazott?

6.1.4. Szabad levegőn való tartózkodás

A gyermekek szabadban való tartózkodása magába foglalhatja az óvoda udvarán történő művelődési tevékenységeket, egészségfejlesztő gyakorlatokat, játszást, mozgásos tevékenységeket, kirándulásokat, rövidebb exkurziót, sétát stb. Pedagógiai, pihentető funkciója mellett fontos az egészségmegőrző szerepe is.

Elemzési szempontok

- Kellő lehetőséget és megfelelő időkeretet biztosított-e a pedagógus a gyermekeknek a mozgásra?
- A pedagógus milyen szerepben volt jelen?
- Betartották-e a biztonsági és higiéniai előírásokat?
- Miként jelent meg a pedagógiai és pihentető funkció?

6.1.5. Államnyelvi (szlovák nyelvű) kommunikáció

Szlovákiában azon óvodákban, ahol a nevelő-oktató folyamat az adott kisebbség anyanyelvén folyik, a nevelő-oktató tevékenység része az államnyelven – szlovák nyelven – folyó kommunikáció. Követelményeit a nemzetiségi óvodákban a módszertani útmutató határozza meg (ŠVP, 2022). Az államnyelvi kommunikáció megvalósulhat integráltan a nap folyamán a tevékenységekbe ágyazva, de akár önálló, céltudatosan megtervezett művelődési tevékenységek alkalmával is.

Elemzési szempontok

- Milyen gyakran és milyen alkalmakkor találkoznak a gyermekek a szlovák nyelvvel?
- Megjelenik-e integrálva a különböző tevékenységek során?
- Ha művelődési tevékenységként is megjelenik, akkor ezen tevékenység összefüggései a nap folyamán megvalósuló többi tevékenységgel.
- Hatékonysága: Milyen szinten vannak a gyermekek kommunikációs képességei, szókincse, megértik-e, illetve tudnak-e reagálni az adott utasításokra?

6.1.6. A mentortanári tevékenységvezetés főbb jellemzőinek hallgatói rögzítése

- Milyen főbb mentortanári szerepek jelentek meg a megtekintett óvodai foglalkozások során? Mely szakmai szempontok, pedagógiai helyzetek indokolták ezek alkalmazását?
- A meghatározó mentortanári szerepek óvodai megfigyelési egységekként pontosan milyen arányt mutatnak? Az arányokat tekintve mennyire jellemző a szerepek változatossága?
- A feltárt domináns mentortanári szerepeken kívül azonosíthatók-e konkrét pedagógiai hiányterületek és hiányszerepek? Ha igen/nem, miért?

6.2. Speciális alapiskola

A hallgató a megfigyelések (hospitáció) során feljegyzéseket készít, majd azokat megbeszéli a mentorpedagógussal. A mentorpedagógus által vezetett szakmai visszajelzéseket, elemzést a

hallgató pontról pontra rögzíti a portfóliójában, amely tartalmazza a pedagógus (ön)értékelését és a hallgató saját meglátásait is. Az elemzés során a következő szakmai szempontokból indul ki:

- A hallgató bemutatja az osztály specifikumait a tanulók diagnózisának kapcsán.
- Leírja a tanítási órán megfigyelteket és figyelt a részletekre.
- Bemutatja az általános légkört és a pedagógus által alkalmazott módszereket, stratégiákat; kiemelt figyelmet szentel a specifikus/egyedi megoldásoknak, a differenciálás, az előnyben részesített individuális hozzáállás és a személyre szabott pedagógia elveinek érvényesülésére.
- Bemutatja az alkalmazott pedagógiai segédeszközöket, specifikus eszközöket, különös tekintettel a foglalkozások fejlesztő eszközeire.
- Kiemelt figyelmet szentel a pedagógiai folyamatok során a tanulók egyéni fejlesztésére, fejlődési jellemzőiket részletesen leírja.
- Kiválaszt egy tanulót és figyelemmel kíséri a gyakorlat során, diagnosztikus feljegyzéseket készít róla.

6.2.1. A mentortanári tevékenységvezetés főbb jellemzőinek hallgatói rögzítése

- A speciális alapiskola mentortanára által alkalmazott főbb pedagógiai szerepek megfigyelése, leírása. Pontosán milyen szituációkban kerültek ezek az azonosított szerepek megvalósításra?
- Fakad-e a speciális intézményi jellegből, speciális tevékenységekből olyan állandóan visszatérő pedagógiai szerep vagy szerepegyüttes, amely a mentorpedagógus szerepkészletében különösen fontos helyet foglal el? Ha igen/nem, miért?

6.3. Iskolai nevelési-oktatási létesítmények

6.3.1. Hospitáció

A hallgató a megfigyelések (hospitáció) során feljegyzéseket készít (minden intézmény esetében külön-külön), majd azokat közösen megbeszéli a mentorpedagógussal. A mentorpedagógusok által vezetett szakmai elemzéseket a hallgató rögzíti a portfóliójában, melyek tartalmazzák a pedagógus értékelését és a hallgató saját meglátásait is. A max. 10 oldalas, kézzel írt elemzés során a hallgató a következő szakmai szempontokból indul ki az egyes tevékenységformáknál:

A megfigyelt főbb pedagógiai tevékenységek azonosítása, besorolása és indoklása a nevelési-oktatási intézményekre vonatkozó tevékenységtípusok keretrendszerében:

- A hallgató a megfigyelt főbb pedagógiai tevékenységeket azonosítja és besorolja a Benedek-féle (Benedek I., 1997) tevékenységtípusok keretrendszerén belül (ennek részletezését lásd a 3. fejezetben).
- Rövid indoklással alátámasztja az azonosítás és a besorolás végeredményét.
- Pedagógiai folyamatsorokat rögzít és rövid összegzéseket von le annak függvényében, hogy mely tevékenységtípus van dominánsan jelen az egyes megfigyelési egységekben.

A megfigyelt tanulócsoport/tanulócsoportok pedagógiai tevékenykedtetésének eljárásai, módszerei, jellemzői:

- A hallgató az egyes megfigyelési egységekből kiemeli a tanulócsoportok pedagógiai tevékenykedtetésének meghatározó eljárásait, módszereit.

- Röviden kifejti ezeknek a meghatározó eljárásoknak, módszereknek a főbb megvalósítási jellemzőit.
- A hallgató elemzésében külön kitér a megfigyelt folyamatok, foglalkozások központi elemeinek megvalósítása során a tanulói figyelemfelkeltés és fenntartás, az érdeklődés kiváltása és fenntartása, továbbá a kíváncsiság kielégítésére irányuló tartalmi-módszertani megoldásokra, különösképpen a tanulássegítés területén, rögzíti azok gyakorlatban érvényesített időtartamát.
- Megfigyelési egységekként listát készít a különféle ráhangoló gyakorlatokról, valamint a pozitív pedagógiai visszacsatolások, megerősítések gyakorlatban érvényesített lehetőségeiről.

A tanulócsoporthal tartós együttműködést (pedagógiai átadást) lehetővé tevő/biztosító pedagógiai tényezők azonosítása és bemutatása. Mennyire jellemző, hogy:

- a mentorpedagógus és a tanulócsoporthoz tartozók kölcsönösen megismerték és elfogadták egymást, együttműködésre nyitottak;
- folyamatosan együttműködésre alkalmas légkör uralkodik a hospitálási helyszínen és az intézményben;
- a tanulócsoporthoz tartozókra jellemző (tanulási, nemi, korosztályi stb.) sajátosságok figyelembevételével történik a pedagógiai tartalmak és módszerek szakmai előkészítése, megvalósítása;
- a mentorpedagógus szakmatartalmi és -módszertani felkészültsége, eszközhasználata változatos és érdekes programokat tesz lehetővé;
- a mentorpedagógus tartja a pedagógiai tervezésében rögzített időkereteket, használja a rögzített oktatási segédeszközöket;
- a mentorpedagógus foglalkozásain ösztönző rendszert működtet a tanulói érdeklődés és motiváció fenntartása, valamint további szakmai innovációk kiötlése céljából;
- a mentorpedagógus jártas a foglalkozási helyszínek, folyamatok szakszerű pedagógiai előkészítésében, átgondolt foglalkozási helyszíneket, megfelelően előkészített intézményi programokat, eseményeket hoz létre, illetve működtet;
- folyamatos kapcsolattartás történik a mentorpedagógus, a tanulók, a tanulók szülei és a pedagógustársak között;
- a személyre szabott egyéni pedagógiának (egyéni törődésnek) és a differenciálásnak valódi helye és szerepe van a megfigyelt hospitálási egységben;
- naprakész a pedagógiai és egyéb dokumentumok ismerete és vezetése.

6.3.2. Résztevékenységek vezetése

A hallgató a mentorpedagógussal előre egyeztetett módon pedagógiai résztevékenységekbe is bekapcsolódik a szakmai gyakorlata során. Emellett feljegyzéseket készít **intézményenként külön-külön**, majd azokat közösen megbeszéli a mentorpedagógussal. A mentorpedagógusok által vezetett szakmai elemzéseket a hallgató pontról pontra rögzíti a portfóliójában, melyek tartalmazzák a pedagógus értékelését és a hallgató saját meglátásait is. A max. 15 oldalas, kézzel írt elemzés során a hallgató a következő szakmai szempontokból indul ki az egyes tevékenységformáknál.

A megfigyelt tanulócsoporth/tanulócsoporthok pedagógiai tevékenykedtetésének eljárásai, módszerei, jellemzői:

- A hallgató az egyes megfigyelési egységekből kiemeli a tanulócsoporthok pedagógiai tevékenykedtetésének meghatározó eljárásait, módszereit, különösképpen azokat, amelyekben részfeladatokat, résztvékenységeket vállalt.
- Röviden kifejti ezeknek a meghatározó eljárásoknak, módszereknek a főbb megvalósítási jellemzőit, külön kiemelve a saját szerepét és helyét a folyamatokban.
- A hallgató külön kitér elemzésében a megfigyelt folyamatok, foglalkozások központi elemeinek megvalósítása során a tanulói figyelemfelkeltés és -fenntartás, az érdeklődés kiváltása és fenntartása, továbbá a kíváncsiság kielégítésére irányuló tartalmi-módszertani megoldásokra, különösképpen a tanulássegítés és az egyéni törődés területein, rögzíti azok gyakorlatban érvényesített időtartamát.
- Elemzésében bemutatja azokat az új pedagógiai elemeket, amelyeket a szakmai gyakorlata során sajátított el és adaptálhatónak tartja a későbbi pedagógiai gyakorlatába.
- A megfigyelési egységekként listát készít a különféle ráhangoló gyakorlatokról, valamint a pozitív pedagógiai visszacsatolások, megerősítések gyakorlatban érvényesített lehetőségeiről. Külön kiemeli ezekben a saját szerepét és helyét, amennyiben ezekben részfeladatokat, résztvékenységeket vállalt.

A tanulócsoporthal tartós együttműködést (pedagógiai átadást) lehetővé tevő/biztosító pedagógiai tényezők azonosítása és bemutatása. Mennyire jellemző, hogy:

- a mentorpedagógus és a tanulócsoporth tagjai kölcsönösen megismerték és elfogadták egymást, együttműködésre nyitottak (kiemelten: a tanulópercepció, a kölcsönös szimpátia és elfogadás, valamint a tanulók-pedagógus kooperáció kialakításának és fenntartásának szakmai feltételei, megvalósítása, működésbeli jelentősége);
- együttműködésre alkalmas légkör uralkodik a gyakorlat helyszínén (kiemelten: a pedagógiai kommunikációnak, egymás segítésének és az emberi kapcsolatoknak a jellemzői);
- a tanulócsoporth tagjaira jellemző (tanulási, nemi, korosztályi stb.) sajátosságok figyelembevételével történik a pedagógiai tartalmak és módszerek szakmai előkészítése, megvalósítása (kiemelten: tanulócsoporthra szabott pedagógiai tartalmak, módszerek jelenléte és mértéke, azok a mentorpedagógus által korábban diagnosztizált alapjai, indokoltságuk);
- a mentorpedagógus szakmatartalmi és -módszertani felkészültsége, eszközhasználata változatos és érdekes programokat tesz lehetővé (kiemelten: pedagógiailag mit és miért végzünk?);
- a mentorpedagógus tartja a pedagógiai tervezésében rögzített időkereteket, használja a rögzített oktatási segédeszközöket;
- a mentorpedagógus világossá és egyértelművé teszi az ellenőrzéssel és értékeléssel kapcsolatos elvárásait;
- a mentorpedagógus foglalkozásain ösztönző rendszert működtet a tanulói érdeklődés és motiváció fenntartása, valamint további szakmai innovációk kiötlése céljából;
- a mentorpedagógus jártas a foglalkozási helyszínek, folyamatok szakszerű pedagógiai előkészítésében, átgondolt foglalkozási helyszíneket, megfelelően előkészített intézményi programokat, eseményeket hoz létre, illetve működtet,
- folyamatos kapcsolattartás történik a mentorpedagógus, a tanulók, a tanulók szülei és a pedagógustársak között;
- a személyre szabott egyéni pedagógiának (egyéni törődésnek) és a differenciálásnak valódi helye és szerepe van a megfigyelt hospitálási egységben;

- naprakész a pedagógiai dokumentumok ismerete és vezetése.

Résztevékenységek vezetésére vonatkozó elemzési szempontok azonosítása és bemutatása. Mennyire jellemző, hogy:

- a résztevékenységek végeredményben egy koherens, tartalmában-módszertanában szorosan összefüggő pedagógiai egységet jelenítenek meg;
- ebben a koherens pedagógiai egységben jól azonosíthatók azok a konkrét szakmai célok, amelyek elérése érdekében átgondolt mentortanári feladatrendszer kerül előzetesen kijelölésre és a gyakorlatban következetes betartásra;
- ha szükséges, ezek a pedagógiai célok differenciáltan kerülnek kialakításra, a tanulók egyéni igényeit, szokásait, terhelhetőségét stb. alapul véve;
- a mentortanári feladatok tevékenységekre bonthatók, a tevékenységek elvégzését előre kigondolt időbeli szakaszolások, gyakorlatorientált pedagógiai segédeszközök célirányos hozzárendelése, valamint a megfelelő pedagógiai (foglalkozás helyszíni, tervezett pedagógiai szituációkhoz jól illeszkedő stb.) előkészítés, lebonyolítás és pedagógiai visszacsatolás fémjelzi.

6.3.3. Aktív tevékenységvezetés

A hallgató a mentorpedagógussal előre egyeztetett módon bekapcsolódik a választott intézményben zajló nevelési-oktatási folyamatba, **aktív és önálló pedagógiai tevékenységeket vezet**. Munkája során kiemelt hangsúlyt fektet a megfelelő pedagógiai tervezésre és előkészületekre, a vállalt pedagógiai tevékenységek tervezett tartalmi-módszertani-időbeli keretek között történő tartására, a tanulókkal, intézményi pedagógusokkal fenntartott interakciók minőségére, a készített szakmai segédanyagok, segédeszközök tényleges alkalmazhatóságára, a jól és a kevésbé jól sikerült tevékenységgyakorlatok jellemzésére és összegzésére, a tevékenységvezetéseihez kapcsolódó reflexiók, önreflexiók elvégzésére, végeredményben pedig egy színvonalas hallgatói portfólió összeállítására. A max. 20 oldalas, kézzel írt elemzés során a hallgató az alábbi szakmai szempontokból indul ki az egyes tevékenységformáknál.

Az aktív, önálló hallgatói tevékenységvezetés kontaktóráinak jellemző eljárásai, módszerei:

- A tanulócsoporthoz pedagógiai tevékenykedtetésének meghatározó eljárásai, módszerei, különösképpen azoké, amelyek jól vagy kevésbé jól sikerült szakmai tevékenységgyakorlatként értelmezhetők, illetve pontosan megindokolhatók.
- A hallgató elemzésében külön kitér a generált folyamatok, foglalkozások központi elemeinek megvalósítása során a tanulói figyelemfelkeltés és -fenntartás, az érdeklődés kiváltása és fenntartása, továbbá a kíváncsiság kielégítésére irányuló tartalmi-módszertani megoldásokra, különösképpen a tanulássegítés és az egyéni törődés területein, rögzítve azok gyakorlatban érvényesített időtartamát, tapasztalatait.
- Elemzésében bemutatja azokat a pedagógiai elemeket, amelyeket a korábbi pedagógiai gyakorlatai során sajátított el módszerként és adaptálta az önálló, aktív tevékenységvezetésébe.
- A hallgató részletesen ír azokról a tanulói ráhangoló gyakorlatokról, pozitív pedagógiai visszacsatolásokról, megerősítésekről, amelyeket a gyakorlata során alkalmazott. Külön kiemeli ezekben a saját szerepét és helyét, megindokolja ezeknek az eszközöknek az alkalmazási szükségességét.

Az aktív, önálló hallgatói tevékenységvezetés kontaktóráinak reflexiói, önreflexiói:

- A **tevékenységvezetésekről, utólag alkotott, főbb pedagógiai egységekre bontott** szisztematikus hallgatói önelemzés (önreflexió), a jelölt megvalósult/meg nem valósult cselekedetsorai, a rendelkezésre álló és felhasznált/fel nem használt tudás- és ismeretanyaga, valamint a szerzett benyomásai és tapasztalatai függvényében; melynek kimeneti oldalán a **különbéle szempontokból levezetett pedagógiai következmények állnak**, a későbbiekben hasznosítható **szakmai tanulságokkal**. Az önreflexió kiemelt kiindulási szempontjai lehetnek:
  - a folyamatot/foglalkozást tartó hallgató önállósága, kreativitása, nevelési stílusa,
  - tervezett pedagógiai tartalmak, módszerek folyamatok megvalósulása, időbeli tartása,
  - a tanulókkal fenntartott interakciók jellemzői,
  - a tevékenykedtetés, a kommunikáció, a motiválás, a pedagógiai célélérés megvalósítási szintje a foglalkozási tervhez képest,
  - bevált/be nem vált szakmai elemek, gyakorlatok értékelése,
  - a tanulói fegyelem, figyelem, koncentráltóság kiváltásának és fenntartásának jellemzői,
  - segédanyagok, segédeszközök használatának tapasztalatai stb.
- A **tevékenységvezetésekről utólag alkotott, főbb pedagógiai egységekre bontott** szisztematikus mentortanári elemzés (reflexió) az önreflexió elemzésben rögzített szempontok mentén.

7. A portfólió szerkezete, tartalma

Az alábbi fejezet segítséget és útmutatást ad a hallgatóknak a portfólió összeállításához, ismerteti az azzal kapcsolatos minimum követelményeket.

A portfólió szerkezete az egyes pedagógiai gyakorlatoknál kissé eltérő a követelmények függvényében. A PPX1 és a PPX2 esetében (hospitációs gyakorlat) **a mentorpedagógus megfigyelésén, az általa vezetett tevékenységek figyelemmel kísérésén van a hangsúly.** A hallgató feljegyzéseket készít, az elemzések során pedig a látottakat szakmailag megvitatják a mentorpedagógussal.

A PPX3 esetében a megfigyelés mellett már megjelenik a részleges asszisztencia. Ebben az esetben **a hallgató a megfigyelések mellett már készül a részleges tevékenységvezetésre,** előkészületeket ír és tevékenységeket (vagy azok részeit) vezet. A hallgató által vezetett (rész)tevékenységet önreflexió módszerével, valamint a mentorpedagógus közreműködésével közösen elemzik, értékelik.

A PPX4 esetében a hallgató **a mentorpedagógus segítségével felkészül az önálló tevékenységvezetésre, terveket, előkészületeket ír, majd értékeli saját teljesítményét.** A hallgató tevékenységét a mentorpedagógus is elemzi.

A pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve (protokoll) két nyelven (magyarul és szlovákul) kerül kitöltésre. A külföldi hallgatók a jegyzőkönyvet a gyakorlat helyszínéül szolgáló intézmény nevelési nyelvén töltik ki. A portfóliót minden hallgató a gyakorlóintézmény nevelési nyelvén készíti el.

A hallgató a megfigyeléseit és – (rész)tevékenység önálló vezetése esetében – az előkészületeket, elemzéseket a megadott szempontokat figyelembe véve (lásd 8. fejezet) a gyakorlóintézmény nevelési nyelvén jegyzi le.

A portfólió mellékleteket is tartalmazhat, pl. szövegek, kották, az óvodások alkotásai, a gyermekekről készített fényképek (a szülők írásos beleegyezésével) stb.

Amennyiben a hallgató a gyakorlatának megfelelő intézménytípusban pedagógiai alkalmazottként munkaviszonyban van, és azt az intézményvezető által kiállított igazolással alá is támasztja, úgy a a Naplót és a portfóliót nem szükséges leadnia. A pedagógiai gyakorlat adott típusa az igazolással kiváltható.

7.1. A Pedagógiai gyakorlat 1 (PPX1) portfóliója

A PPX1-es pedagógiai gyakorlat portfóliója két, az óvodában és a speciális alapiskolában abszolvált pedagógiai gyakorlatra vonatkozó részből áll. Ugyanabból a nevelési-oktatási intézménytípusból nem választható két hospitálási helyszín.

7.1.1. Az óvodai gyakorlat

BEVEZETÉS

1. AZ ÓVODA JELLEMZÉSE

1.1. Az óvoda általános jellemzése (megnevezés, a gyermekek és az óvodapedagógusok létszáma, az óvoda környezete, az óvoda arculata, sajátos céljai, a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgató egyéb meglátásai)

1.2. A csoport jellemzése (megnevezés, a csoportba beiratott gyermekek létszáma, a csoport összetétele, a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgató egyéb meglátásai)

2. A NAPI TEVÉKENYSÉGEK MEGFIGYELÉSÉNEK RÖGZÍTÉSE³

2.1. Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek

³ Az egyes napirendi formák elemzési szempontjait lásd a 6.1. fejezetben.

2.2. Egészségfejlesztő gyakorlatok

2.3. Művelődési tevékenység (a gyakorlatot vezető óvodapedagógus által meghatározott)

Az elemzés szerkezete:

Dátum

Létszám

Téma

Tevékenység

Művelődési terület

Teljesítményi standard

Nevelési-oktatási cél

Tantervi tananyagtartalom

Stratégiák, módszerek

Források, segédeszközök

Az értékelés módja és eszközei

A környezet előkészítése

Megvalósítás (részletes leírás)

2.4. Szabad levegőn való tartózkodás

2.5. Államnyelvi (szlovák nyelvű) kommunikáció (mint művelődési tevékenység, vagy integrálva a napi tevékenységekbe – csak a szlovákiai óvodák esetében)

Külföldi (magyarországi) óvodák esetében: azonosságok és különbségek ismertetése a két ország nevelő-oktató folyamatában (pl. napirend, napirendi formák megnevezése, tevékenységek megvalósítása stb.)

BEFEJEZÉS

MELLÉKLETEK (áttanulmányozott dokumentumok jegyzéke, pl. helyi óvodai oktatási program/ pedagógiai program, heti terv/projekt, osztálykönyv, gyermekek nyilvántartása)

FELHASZNÁLT IRODALOM

7.1.2. Gyakorlat a speciális alapiskolában

BEVEZETÉS

1. A SPECIÁLIS ALAPISKOLA JELLEMZÉSE

1.1. Az iskola általános jellemzése (megnevezés, a gyermekek és a pedagógusok létszáma, az iskola környezete, az iskola arculata, sajátos céljai, a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgató egyéb meglátásai)

1.2. Az osztály jellemzése (megnevezés, a csoportba beiratott gyermekek létszáma, csoportösszetétel, specifikumok, a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgató egyéb meglátásai)

2. A TANÍTÁSI ÓRÁK MEGFIGYELÉSE

Az elemzés szerkezete:

A tanítási óra megnevezése

Követelmény

Cél

A tanítási óra menetének leírása

Stratégiák, módszerek

Források, segédeszközök

Az értékelés módja és eszközei

BEFEJEZÉS

MELLÉKLETEK (ha vannak)

FELHASZNÁLT IRODALOM

7.2. A Pedagógiai gyakorlat 2 (PPX2) portfóliója

A PPX2-es pedagógiai gyakorlat portfóliója két intézményben, iskolai gyermekklubban (napköziben), szabadidőközpontban vagy középiskolai kollégiumban abszolvált gyakorlatra vonatkozó részből áll. Ugyanabból a nevelési-oktatási intézménytípusból nem választható két hospitálási helyszín.

7.2.1. A portfólió tartalma, szerkezete

BEVEZETÉS

1. A GYAKORLÓINTÉZMÉNYEK JELLEMZÉSE

- 1.1. A gyakorlóintézmények jellemzése külön-külön (megnevezés, a tanulók és a pedagógusok összlétszáma, az intézmények környezete, arculata, sajátos céljai és a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgató egyéb meglátásai)
- 1.2. A hospitálás során megfigyelt tanulócsoporthok jellemzése külön-külön (megnevezés, a csoportba beiratott gyermekek létszáma, csoportösszetétel, specifikumok, a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgató egyéb meglátásai)

2. A GYAKORLÓINTÉZMÉNYI FOGLALKOZÁSOK MEGFIGYELÉSE

Az elemzés szerkezete:

A nevelési-oktatási foglalkozás megnevezése

Főbb nevelési-oktatási követelmények, elvárások

Szakmai előkészítés releváns feladatai (nevelési-oktatási helyszín, segédanyagok stb.)

Meghatározó pedagógiai célok

A foglalkozás menetének teljes leírása konkrét rész időintervallumokban (-tól -ig) kifejezve

A megfigyelt nevelési-oktatási stratégiák, domináns pedagógiai módszerek

Források, nevelési-oktatási segédeszközök

A megfigyelt foglalkozás során létrejött pedagógiai rész- és végtermékek, hasznos kimenetek megnevezése

BEFEJEZÉS

MELLÉKLETEK (ha vannak)

FELHASZNÁLT IRODALOM (min. 5 releváns forrással)

7.3. A Pedagógiai gyakorlat 3 (PPX3) portfóliója

A PPX3-as pedagógiai gyakorlat portfóliója két intézményben, iskolai gyermekklubban (napköziben), szabadidőközpontban vagy középiskolai kollégiumban abszolvált gyakorlatra vonatkozó részből áll. Ugyanabból a nevelési-oktatási intézménytípusból nem választható két hospitálási helyszín.

7.3.1. A portfólió tartalma, szerkezete

BEVEZETÉS

1. A GYAKORLÓINTÉZMÉNYEK JELLEMZÉSE

- 1.1. A gyakorlóintézmények jellemzése külön-külön (megnevezés, a tanulók és a pedagógusok összlétszáma, az intézmények környezete, arculata, sajátos céljai és a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgató egyéb meglátásai)
- 1.2. A hospitálás során megfigyelt tanulócsoporthok jellemzése külön-külön (megnevezés, a csoportba beiratott gyermekek létszáma, csoportösszetétel, specifikumok, a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgató egyéb meglátásai)

2. A GYAKORLÓINTÉZMÉNYI FOGLALKOZÁSOK MEGFIGYELÉSE

Az elemzés szerkezete:

A nevelési-oktatási foglalkozás megnevezése

Főbb nevelési-oktatási követelmények, elvárások

Szakmai előkészítés releváns feladatai (nevelési-oktatási helyszín, segédanyagok stb.)

Meghatározó pedagógiai célok

A foglalkozás menetének teljes leírása konkrét rész időintervallumokban (-tól / -ig) kifejezve

A megfigyelt nevelési-oktatási stratégiák, domináns pedagógiai módszerek

Források, nevelési-oktatási segédeszközök

A megfigyelt foglalkozás során létrejött pedagógiai rész- és végtermékek, hasznos kimenetek megnevezése

3. A HALLGATÓI RÉSZTEVÉKENYSÉG-VEZETÉSEK (ASSZISZTENCIÁK) PEDAGÓGIAI JELLEMZÉSE

3.1. A hallgatói résztevékenységek pontos megnevezései (külön-külön)

3.2. Az egyes hallgatói résztevékenységekhez sorolható főbb:

- nevelési-oktatási célok,
- nevelési-oktatási feladatok,
- a tennivalók pontos leírása időszakaszolásokkal (-tól / -ig) kifejezve,
- pedagógiai tartalmak,
- az alkalmazott nevelési-oktatási stratégiák domináns módszerei,
- nevelési-oktatási segédeszközök,
- kapcsolódási fókuszpontok a korábbi mentortanári tevékenységekhez,
- pedagógiai rész- és végtermékek, hasznos kimenetek megnevezései,
- kapcsolódási fókuszpontok a további mentortanári tevékenységekhez.

BEFEJEZÉS

MELLÉKLETEK (ha vannak)

FELHASZNÁLT IRODALOM (min. 10 releváns forrással)

7.4. A Pedagógiai gyakorlat 4 (PPX4) portfóliója

A hallgató az iskolai nevelési-oktatási létesítményben végzendő pedagógiai gyakorlata kapcsán előzetesen **kiválaszt egyet** a következő intézmények közül: iskolai gyermekklub (napközi), szabadidőközpont, középiskolai kollégium.

7.4.1. A portfólió tartalma, szerkezete

BEVEZETÉS

1. A GYAKORLÓINTÉZMÉNY JELLEMZÉSE

1.1. A gyakorlóiintézmény jellemzése (megnevezés, a tanulók és a pedagógusok összlétszáma, az intézmény környezete, arculata, sajátos céljai és a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgató egyéb meglátásai)

1.2. A szakmai gyakorlat során kapcsolatba került tanulócsoport vagy tanulócsoportok jellemzése (megnevezés, a csoportba beiratott gyermekek létszáma, csoportösszetétel, specifikumok, a pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgató egyéb meglátásai)

2. A HALLGATÓ AKTÍV PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGVEZETÉSEI, A LEBONYOLÍTOTT FOGLALKOZÁSOK KOMPLEX JELLEMZÉSE

2.1. A hallgató aktív pedagógiai tevékenységvezetéseiinek pontos megnevezései (külön-külön)

2.2. Az egyes aktív hallgatói tevékenységvezetésekhez sorolható jellemzők bemutatása

2.2.1. Aktív pedagógiai folyamatok tervezési fázisa (részletezve kifejtendő):

- a tanulócsoporthat jellemzői, fejlesztésre szoruló kompetenciái (mentortanárral történő egyeztetést követően), a tervezés során éppen ezért prioritizált és reálisan megvalósítható pedagógiai szempontok;
  - pedagógiai célok, feladatok, tevékenységek szerves egységeinek (hármassainak) kidolgozása, illeszkedésük a kompetenciafejlesztési szempontokhoz;
  - a pedagógiai tevékenységek konkrét tartalmakhoz és módszerekhez való hozzárendelése, kompetenciafejlesztési relevanciái, majd időbeli szakaszolásaik;
  - az aktív tevékenységvezetés tervezési alapjául szolgáló pedagógiai vázszerkezet (logikai-tartalmi-módszertani) összeállítása, bemutatása.
- 2.3. Aktív pedagógiai folyamatok előkészítési fázisának feladatai a gyakorlatban (részletezve kifejtendő):
- a megtervezett pedagógiai tevékenységvezetések helyszíneinek, oktatási-nevelési környezeteinek (tanterem, tornaterem, nevelői szoba stb.) és egyéb eszközeinek (pl. hordozható fejlesztőeszközök, terembe rendszeresített IKT-eszközök, bútorzat, fal stb.) jellemzői, gyakorlati használhatóságuk vizsgálata;
  - a foglalkozási helyszín további előkészítési szükségessége, ha ilyen felmerül (pl. beszélgető kör esetén a foglalkozás megkezdése előtt a körkörös székalakzat kialakítása és az asztalok áthelyezése);
  - egyéb, a hallgató által relevánsnak tartott szempontok.
- 2.4. A lebonyolított aktív hallgatói tevékenységvezetés különféle megvalósítási (kommunikációs, tanulói figyelem felkeltési és fenntartási, fegyelmezési, együttműködési, a pedagógiai tartalmak átadási-ismétlési-ellenőrzési, az időszakos tartások tartási stb.) elemeinek összefüggő leírása, a tervezett és a megvalósított elemek közti eltérések okainak tisztázása (részletezve kifejtendő)
- 2.5. A lebonyolított foglalkozások, aktív hallgatói tevékenységvezetések során létrejött pedagógiai rész- és végtermékek, hasznos kimenetek részletes ismertetése
- 2.6. Pedagógiai tanulságok levonása közösen a mentortanárral, a körvonalazódó önreflexiós elemek részletes bemutatása
- 2.6.1. A tanulókkal történő kapcsolattartás és együttműködés pedagógiai tanulságai, jellemzői (részletesen kifejtendő):
- a pedagógiai kommunikáció ismertetőjegyei, visszatérő kulcsszavai, témái, a tanuló-pedagógus és tanuló-tanuló közti interakciók jellemzői;
  - a tanulók együttműködési hajlandósága, bevonhatósága a foglalkozás tényleges menetébe;
  - a tanulók eltérő egyéni motivációs jellemzőinek bemutatása;
  - lehetséges még pl.: egy hallgató által kiválasztott tanuló konkrét kompetenciafejlesztési folyamatának kiragadott bemutatása.
- 2.6.2. A foglalkozási helyszín és pedagógiai eszközök gyakorlatban történő beválása/be nem válása és azok okai
- 2.6.3. A mentortanári támogatás kiemelt pedagógiai vonatkozásai és a miértjeik bemutatása
- 2.6.4. Pedagógiai gyakorlaton résztvevő hallgatóként hogyan éltem meg belülről az aktív, önálló tevékenységvezetést? Melyek voltak az egyéni erősségeim tevékenységvezetés közben, és melyek azok, amelyek mindenképpen fejlesztésre szorulnak? Miért?
- 2.6.5. Mennyire látszódtott a tevékenységvezetés belső „megélése” a mentortanár számára? A gyerekek reakcióiból pontosan miket szűrhetünk le?
- 2.7. A változtatás egyéni területei; a pedagógiai gyakorlat folyamatának hallgatói és mentortanári összegzése, reflektálása (részletesen kifejtve)
- 2.8. Egyéb, a hallgató által relevánsnak tartott szempontok

3. Fejlesztésre került tanulói kompetenciák (min. 5) meghatározása (sorokkal bővíthető táblázatban)

Fejlesztésre került tanulói kompetencia	A hallgatói tevékenységvezetés mely eleme (tartalmi, módszertani) járult ehhez hozzá?	Mit javasol, hogyan lehetne a későbbiekben ezt a területet tovább fejleszteni?

BEFEJEZÉS

MELLÉKLETEK (ha vannak)

FELHASZNÁLT IRODALOM (min. 15 releváns forrással)

8. A pedagógiai gyakorlatok jegyzőkönyvei

Protokol o vykonaní pedagogickej praxe, PPX1/a – Materská škola A pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve, PPX1/a – Óvoda			
Dátum:		Počet hodín (hospitácia) / Órák száma (megfigyelés):	
		Počet hodín (rozbor) / Órák száma (elemzés):	
		Spolu / Összesen:	
Názov a adresa zariadenia / Az intézmény neve és címe:			
Meno a priezvisko cvičného učiteľa praxe / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:			
Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:			
Veková skupina / Korcsoport:		Počet detí v triede / Gyermeklétszám:	
Pozorované denné činnosti / Megfigyelt tevékenységformák: Hry a činnosti podľa výberu detí / Játékok és a gyermekek által szabadon választott tevékenységek ☐ Zdravotné cvičenia / Egészségfejlesztő gyakorlatok ☐ Vzdelávacia aktivita / Művelődési tevékenység ☐ Pobyt vonku / Szabad levegőn való tartózkodás ☐ Iné / Egyéb ☐			
Hodnotenie študenta* / A hallgató értékelése*: 			
Summarizácia* / Összegzés*: Študent / A hallgató: a) úspešne absolvoval pedagogickú prax / sikeresen teljesítette a pedagógiai gyakorlatot b) neabsolvoval pedagogickú prax / nem teljesítette a pedagógiai gyakorlatot			
Dátum:		Podpis študenta / Hallgató aláírása:	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:		Podpis cvičného učiteľa / Gyakorlatvezető mentorpedagógus aláírása:	
Dátum:		Podpis koordinátora pedagogickej praxe na KP / A tanszéki koordinátor aláírása:	

*Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Protokol o vykonaní pedagogickej praxe, PPX1/b – Špeciálna základná škola			
A pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve, PPX1/b – Speciális alapiskola			
Dátum:	Počet hodín (hospitácia) / Órák száma (megfigyelés):		
	Počet hodín (rozbor) / Órák száma (elemzés):		
	Spolu / Összesen:		
Názov a adresa zariadenia /Az intézmény neve és címe:			
Meno a priezvisko cvičného učiteľa praxe / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:			
Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:			
Ročník / Évf.:		Počet žiakov v triede / Tanulók létszáma:	
Pozorované vyučovacie hodiny (iné aktivity) / Megfigyelt tanítási órák (egyéb tevékenységek):			
Hodnotenie študenta* / A hallgató értékelése*:			
Summarizácia* / Összegzés*:			
Študent / A hallgató:			
a) úspešne absolvoval pedagogickú prax / sikeresen teljesítette a pedagógiai gyakorlatot			
b) neabsolvoval pedagogickú prax / nem teljesítette a pedagógiai gyakorlatot			
Dátum:	Podpis študenta / Hallgató aláírása:		
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis cvičného učiteľa / Gyakorlatvezető mentorpedagógus aláírása:		
Dátum:	Podpis koordinátora pedagogickej praxe na KP / A tanszéki koordinátor aláírása:		

*Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Protokol o vykonaní pedagogickej praxe, PPX2/a

A pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve, PPX2/a

Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:	
Názov a adresa zariadenia / Az intézmény neve és címe:	
Meno a priezvisko cvičného učiteľa praxe / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:	
Veková skupina / Korcsoport:	
Počet detí / Gyermeklétszám:	
Počet hodín (hospitácia) / Órák száma (megfigyelés):	
Počet hodín (rozbor) / Órák száma (elemzés):	
Spolu / Összesen:	
Podrobný rozpis 25 kontaktných hodín / A 25 kontaktóra részletezése	
A megfigyelt pedagógiai folyamat, foglalkozási egység pontos intézményi elnevezése	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

Rozbor so cvičným učiteľom / Elemzés a gyakorlatvezető mentorpedagógussal		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
Podrobný rozpis príprave portfólia / A portfólió készítésének hallgatói részletezése		
Hodnotenie študenta* / A hallgató értékelése*:		
Summarizácia* / Összegzés*:		
Študent / A hallgató: a) úspešne absolvoval pedagogickú prax / sikeresen teljesítette a pedagógiai gyakorlatot b) neabsolvoval pedagogickú prax / nem teljesítette a pedagógiai gyakorlatot		
Dátum:	Podpis študenta / Hallgató aláírása:	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis cvičného učiteľa / Gyakorlatvezető mentorpedagógus aláírása:	
Dátum:	Podpis koordinátora pedagogickej praxe na KP / A tanszéki koordinátor aláírása:	

*Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Protokol o vykonaní pedagogickej praxe, PPX2/b

A pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve, PPX2/b

Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:	
Názov a adresa zariadenia / Az intézmény neve és címe:	
Meno a priezvisko cvičného učiteľa praxe / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:	
Veková skupina / Korcsoport:	
Počet detí / Gyermeklétszám:	
Počet hodín (hospitácia) / Órák száma (megfigyelés):	
Počet hodín (rozbor) / Órák száma (elemzés):	
Spolu / Összesen:	
Podrobný rozpis 25 kontaktných hodín / A 25 kontaktóra részletezése	
A megfigyelt pedagógiai folyamat, foglalkozási egység pontos intézményi elnevezése	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

Rozbor so cvičným učiteľom / Elemzés a gyakorlatvezető mentorpedagógussal		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
Podrobný rozpis príprave portfólia / A portfólió készítésének hallgatói részletezése		
Hodnotenie študenta* / A hallgató értékelése*:		
Summarizácia* / Összegzés*:		
Študent / A hallgató:		
a) úspešne absolvoval pedagogickú prax / sikeresen teljesítette a pedagógiai gyakorlatot		
b) neabsolvoval pedagogickú prax / nem teljesítette a pedagógiai gyakorlatot		
Dátum:	Podpis študenta / Hallgató aláírása:	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis cvičného učiteľa / Gyakorlatvezető mentorpedagógus aláírása:	
Dátum:	Podpis koordinátora pedagogickej praxe na KP / A tanszéki koordinátor aláírása:	

*Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Protokol o vykonaní pedagogickej praxe, PPX3/a

A pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve, PPX3/a

Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:	
Názov a adresa zariadenia / Az intézmény neve és címe:	
Meno a priezvisko cvičného učiteľa praxe / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:	
Veková skupina / Korcsoport:	
Počet detí / Gyermeklétszám:	
Počet hodín (hospitácia) / Órák száma (megfigyelés):	
Počet hodín (rozbor) / Órák száma (elemzés):	
Spolu / Összesen:	

Podrobný rozpis 25 kontaktných hodín / A 25 kontaktóra részletezése

A megfigyelt pedagógiai folyamat, foglalkozási egység és a részleges hallgatói tevékenységvezetés,
asszisztálás pontos elnevezése

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

Rozbor so cvičným učiteľom / Elemzés a gyakorlatvezető mentorpedagógussal		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
Podrobný rozpis príprave portfólia / A portfólió készítésének hallgatói részletezése		
Hodnotenie študenta* / A hallgató értékelése*:		
Summarizácia* / Összegzés*:		
Študent / A hallgató:		
a) úspešne absolvoval pedagogickú prax / sikeresen teljesítette a pedagógiai gyakorlatot		
b) neabsolvoval pedagogickú prax / nem teljesítette a pedagógiai gyakorlatot		
Dátum:	Podpis študenta / Hallgató aláírása:	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis cvičného učiteľa / Gyakorlatvezető mentorpedagógus aláírása:	
Dátum:	Podpis koordinátora pedagogickej praxe na KP / A tanszéki koordinátor aláírása:	

*Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Protokol o vykonaní pedagogickej praxe, PPX3/b

A pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve, PPX3/b

Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:	
Názov a adresa zariadenia / Az intézmény neve és címe:	
Meno a priezvisko cvičného učiteľa praxe / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:	
Veková skupina / Korcsoport:	
Počet detí / Gyermeklétszám:	
Počet hodín (hospitácia) / Órák száma (megfigyelés):	
Počet hodín (rozbor) / Órák száma (elemzés):	
Spolu / Összesen:	
Podrobný rozpis 25 kontaktných hodín / A 25 kontaktóra részletezése	
A megfigyelt pedagógiai folyamat, foglalkozási egység és a részleges hallgatói tevékenységvezetés, asszisztálás pontos elnevezése	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

Rozbor so cvičným učiteľom / Elemzés a gyakorlatvezető mentorpedagógussal		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
Podrobný rozpis príprave portfólia / A portfólió készítésének hallgatói részletezése		
Hodnotenie študenta* / A hallgató értékelése*:		
Summarizácia* / Összegzés*:		
Študent / A hallgató:		
a) úspešne absolvoval pedagogickú prax / sikeresen teljesítette a pedagógiai gyakorlatot		
b) neabsolvoval pedagogickú prax / nem teljesítette a pedagógiai gyakorlatot		
Dátum:	Podpis študenta / Hallgató aláírása:	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis cvičného učiteľa / Gyakorlatvezető mentorpedagógus aláírása:	
Dátum:	Podpis koordinátora pedagogickej praxe na KP / A tanszéki koordinátor aláírása:	

*Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Protokol o vykonaní pedagogickej praxe, PPX4

A pedagógiai gyakorlat jegyzőkönyve, PPX4

Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:	
Názov a adresa zariadenia / Az intézmény neve és címe:	
Meno a priezvisko cvičného učiteľa praxe / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:	
Veková skupina / Korcsoport:	
Počet detí / Gyermeklétszám:	
Počet hodín (hospitácia) / Órák száma (megfigyelés):	
Počet hodín (rozbor) / Órák száma (elemzés):	
Spolu / Összesen:	
Podrobný rozpis 25 kontaktných hodín / A 25 kontaktóra részletezése	
Önálló, aktív hallgatói tevékenységvezetés (a foglalkozás, pedagógiai folyamat pontos intézményi elnevezése)	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	

Rozbor so cvičným učiteľom / Elemzés a gyakorlatvezető mentorpedagógussal		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
Podrobný rozpis príprave portfólia / A portfólió készítésének hallgatói részletezése		
Hodnotenie študenta* / A hallgató értékelése*:		
Navrhované hodnotenie cvičného učiteľa / A mentorpedagógus által javasolt érdemjegy:		
A – 1 B – 1.5 C – 2 D – 2.5 E – 3 Fx – 4 (neabsolvoval[a]/nem abszolválta)		
Dátum:	Podpis študenta / Hallgató aláírása:	
Dátum és peciatka / Dátum és pecsét:	Podpis cvičného učiteľa / Gyakorlatvezető mentorpedagógus aláírása:	
Dátum:	Podpis koordinátora pedagogickej praxe na KP / A tanszéki koordinátor aláírása:	

*Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Protokol o vykonaní školskej stáže (STZ)	
Protokoll a szakmai gyakorlatról	
Dátum:	Počet hodín (spolu) / Órák száma (összesen):
Názov a adresa zariadenia / Az intézmény neve és címe:	
Meno a priezvisko cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:	
Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:	
Krátke zhrnutie vykonaných činností počas stáže / A hallgató által végzett tevékenységek rövid összefoglalása*:	
Hodnotenie študenta / A hallgató értékelése**:	
Summarizácia* / Összegzés*:	
Študent / A hallgató:	
<ul style="list-style-type: none"> a) úspešne absolvoval školskú stáž / sikeresen teljesítette a szakmai gyakorlatot b) neabsolvoval školskú stáž / nem teljesítette a szakmai gyakorlatot 	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis cvičného učiteľa / A mentorpedagógus aláírása:
Dátum:	Podpis koordinátora pedagogickej praxe na katedre / A tanszéki koordinátor aláírása:

* Vyplní študent. / A hallgató tölti ki.

** Vyplní cvičný učiteľ. / A mentorpedagógus tölti ki.

Potvrdenie o vykonaní dobrovoľníckej činnosti (DOC)	
Igazolás az önkéntes tevékenységről	
Dátum:	Počet hodín (spolu) / Órák száma (összesen):
Názov a adresa zariadenia, organizácie / Az intézmény, szervezet neve és címe:	
Meno a priezvisko riaditeľa (vedúceho) / Az igazgató (intézményvezető) neve:	
Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:	
Krátke zhrnutie vykonaných činností počas stáže / A hallgató által végzett tevékenységek rövid összefoglalása*:	
Hodnotenie študenta / A hallgató értékelése**:	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis riaditeľa (vedúceho) / Az igazgató (intézményvezető) aláírása:

* Vyplní študent. / A hallgató tölti ki.

** Vyplní vedúci organizácie / Az intézményvezető tölti ki:

<p>Potvrdenie pracovného pomeru za účelom potvrdenia čiastočného absolvovania pedagogickej praxe</p> <p>Munkaviszony igazolása a pedagógiai gyakorlat részbeni elismertetése céljából</p> <p>Študijný program: Predškolská pedagogika a vychovávateľstvo so špecializáciou na vychovávateľstvo</p> <p>Tanulmányi program: Óvodapedagógia és köznevelés nevelő szakirányú specializációval</p>	
Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve:	
Ročník / Évfolyam:	
Presný názov predmetu / A pedagógiai gyakorlat megnevezése:	PPX 1 PPX 2 PPX 3 <i>(vhodné prosíme podčiarknuť / a megfelelőt kérjük aláhúzni)</i>
Názov a adresa zamestnávateľa / A munkáltató megnevezése és címe:	
Názova a adresa pracoviska / A munkahely megnevezése és címe:	
Pracovné zaradenie študenta / A hallgató munkaköri beosztása:	
Začiatok pracovného pomeru / A munkaviszony kezdete:	
Čestne vyhlasujem, že uvedené údaje sú pravdivé. / Kijelentem, hogy a feltüntetett adatok hitelesek.	
Dátum a pečiatka / Dátum és pecsét:	Podpis riaditeľa / Az igazgató aláírása:

Megjegyzés: A PPX4-es gyakorlat nem váltható ki a munkaviszony igazolásával sem részben, sem egészben.

Dobrovoľná reflexia študenta na pedagogickú prax
A hallgató önkéntes visszajelzése a pedagógiai gyakorlatról
(nepovinná / nem kötelező)

Meno a priezvisko študenta / A hallgató neve: .....

Akademický rok a semester / Akadémiai év és szemeszter: .....

Dátum / Dátum: .....

Názov pedagogickej praxe / A pedagógiai gyakorlat megnevezése: .....

Názov a adresa cvičnej (materskej) školy, ŠKD / A gyakorlóintézmény megnevezése és címe:

Meno a priezvisko cvičného učiteľa / A gyakorlatvezető mentorpedagógus neve:

Moje návrhy a odporúčania, ktoré by mohli prispieť k skvalitneniu realizácie pedagogickej praxe / Javaslataim, észrevételeim, melyek növelhetnék a pedagógiai gyakorlat minőségét:

Ako hodnotíte materskú školu (príp. ŠKD) a podmienky, ktoré pre vás vytvorili? / Hogyan értékeli az óvodát (iskolai klubbot) és a feltételeket, melyeket az Ön számára biztosítottak?

Pozitívne skúsenosti / Pozitív tapasztalatok:

Negatívne skúsenosti / Negatív tapasztalatok:

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

- ANSOFF, I. 1977. Strategy formulation as a learning process: an applied managerial theory of strategic behavior. *International Studies of Management & Organization*, Summer 77, Vol. 7. Issue 2, pp. 58-77.
- Az óvodai nevelés állami oktatási programja 2020.* Magyar nyelvű fordítás. Komárno: Comenius Intézet. 168 p. ISBN 978-80-969694-2-5.
- BENEDEK, I. 1997. *Kollégiumi neveléstan.* Budapest: Okker Kiadó. 312 p. ISBN 963-7315-41-1.
- HENCZI, L. – ZÖLLEI, K. 2007. *Kompetenciamenedzsment.* Budapest: Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. ISBN 978-963 394-710-4.
- ŠVP 2022 *Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. Konsolidované znenie. Podľa Štátného vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách schváleného pod č. 2016-17780/27322:1-10A0 a Dodatku č. 2, ktorým sa zosúladiť so znením školského zákona, schváleného dňa 30. 8. 2022 pod číslom 2022/10933:4-A2140.* Bratislava: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, 2022. <https://www.minedu.sk/data/att/24534.pdf>
- TÓTH BAKOSI, É. 2015. *A gyakorlatvezetés módszertani kézikönyve.* Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó. 143 p. ISBN 978 963 473 863 3

ELEKTRONIKUSAN ELÉRHETŐ DOKUMENTUMOK

- A pedagógiai gyakorlattal kapcsolatos dokumentáció

- Smernica dekana č. 1/2023 *Zásady realizácie pedagogickej praxe na Pedagogickej fakulte Univerzity J. Selyeho platné od akademického roka 2022/2023*

- Tantárgyi adatlapok

MELLÉKLETEK

Pedagógiai tervezést segítő mintatáblázat

A foglalkozás időbeli szakaszolása percben (-tól / -ig)	A tanulók tevékenységei, feladatai	A pedagógus tevékenységei	Főbb pedagógiai célok és feladatok	Meghatározó oktatási-nevelési módszerek	Domináns tanulói munkaformák	Felhasznált eszközök, illetve létrejött pedagógiai résztermékek, végtermékek felsorolása
		<i>a) strukturálás:</i>	Cél: Feladat:			
		<i>b) téma bevezetése:</i>	Cél: Feladat:			
		<i>c) visszacsatolás, továbblépés:</i>	Cél: Feladat:			
			Cél: Feladat:			

Példa a pedagógiai tervezést segítő mintatáblázat kitöltésére

A foglalkozás szakaszolása, időkeret/perc (-tól / -ig)	A tanulók tevékenysége, feladata	A pedagógus tevékenysége	Kollégiumpedagógiai célok és feladatok	Oktatási módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök, illetve egyéb megjegyzés
Témafelvetés, ráhangolódás folyamata (1-10 perc)	Bekapcsolódás az óra menetébe, helyes feladatértelmezés, tanulói interakciók.	a) <i>strukturálás</i> : a javasolt tanórai téma és menetrend felvezetése, ismertetése	Cél: a tanulók figyelmének és érdeklődésének mozgósítása a téma iránt Feladat: Alakítsuk ki a megfelelő munkához szükséges légkört, oktatási-nevelési környezetet, biztosítsuk az ehhez szükséges eszközöket!	Megbeszélés, tájékoztatás, szemléltetés.	Beszélgető kör	Interaktív tábla. Résztermék (mit csinálunk?): munkára és együttműködésre ösztönzés elérése
		b) <i>téma bevezetése</i> : a pedagógus rövid ismertetése révén	Cél: szövegértés és a téma pozicionálása, ismeretek fejlesztése Feladat: A kollégisták számára kerüljenek bevezetésre a sakktáblán megjelenő elméleti problémaforrások alternatívái interaktív tábla segítségével! Melyek a problémák mögött fellelhető főbb jelenségek és miért?		Kooperatív tanulói munkacsoportok	
		c) <i>visszacsatolás, továbblépés</i> : rövid összegzés, majd a tanulói feladatok ismertetése	Cél: a bevezető folyamat megerősítése Feladat: A tanulók számára váljon érthetővé a tudatosság kulcsfogalma, az illeszthető legyen más (pl. otthoni) szöveggörnyezetbe!		Kooperatív tanulói munkacsoportok	
<i>Tanulói kutatómunka:</i> a tanulók a Scacchi kombinációs iskola egy-egy anyagának mintapéldáit	A tanuló tevékeny részvétele egy-egy sakkprobléma digitális feldolgozásában, értelmezésében, az információk önálló prezentálása.	Sakkproblémák feldolgozásának elősegítése, szempontok ismertetése, facilitálás.	Cél: Sakk-kombinációk kutatása, egy-egy kombinatív megoldás feldolgozása és az eredmények bemutatása csoportban. Tudásmegosztás. Feladat: A kollégisták ismerjék meg az olasz Scacchi sakk-kombinációs iskolájának mintapéldáit egy erre a célra létrehozott Google-drive felület	Önálló tanulói kutatómunka	Tanulói feldolgozás, egyénre szabott munkaforma	Tanári laptop, tanulói tabletek, internethozzáférés, interaktív tábla. Google-drive forrás: https://drive.google.com/drive/folders/1okZEOTWPNBahJrC4GQNM9S8FloY0oND9?usp=sharing

dolgozzák fel digitális platformon (11-25 perc)			alkalmazásával! Problémák mögötti összefüggésekre való rávilágítás, helyes értelmezésük. Következtetés, összegzés, asszociálás, visszafejtés, indoklás, érvelés.			Célszoftverek: Chessbase 11, Komodo, Superbase. Résztermék: önálló tanulói feldolgozás és felkészülés, majd bemutatás.
<i>Tanulói felkészülés bemutatása csoportban</i> (26-43 perc)	A tanuló szokjon hozzá a mások előtt történő kommunikációhoz, tudjon hallgatni, figyelni másokra, fejezze ki magát érthetően!	Facilitálás, beszélgetés támogatása.	Cél: Tanulói előadókészség fejlesztése. Tanulói együttműködés fejlesztése. Problémaközpontú gondolkodás fókuszálása, fejlesztése. Feladat: Kerüljön sor a csoportban történt feladatismertetésekre!	Rövid tanulói témafeldolgozás és szóbeli bemutatás	Spontán, egyénre szabott munkaforma	Laptop, tabletek, interaktív tábla. Résztermék: bemutatott, egyénenként különböző mintapéldák, a kollégisták által digitalizált, elemzett, értelmezett és értékelt sakkkombinációk (problémák).
<i>Tanári visszacsatolás, lezárás:</i> tapasztalatok, értékelések (44-45 perc)	Beszélgetés	A tapasztaltak visszacsatolása, összegzése, pozitív megerősítés.	Cél: a tanulói motiváció, tudatosság és a problémaközpontú gondolkodás erősítése. Feladat: pozitív megerősítés	Fejlesztő visszacsatolás, megbeszélés	Csoportos munkaforma, beszélgetőkör	Végtermékek: kollégisták által digitalizált és kielemezett, értékelt mintapéldák a tanulói problémaközpontú gondolkodás fejlesztésének kifejezett igényével. Tanulói orientáció, tehetséggondozás.

A pedagógiai gyakorlat hallgatói megfigyelési íve

A mentorpedagógus neve:

A látogatás helye, ideje (év, hónap, nap, időintervallum):

A foglalkozás típusa (pl. tantárgyi, szabadidős):

Osztály/csoport megnevezése:

A foglalkozás fő témája:

A foglalkozás főbb fejlesztési céljai:

A pedagógiai gyakorlatot végző hallgató neve, szakja, évfolyama, képzési formája:

A foglalkozás főbb tartalmi egységeinek időbeli szakaszolása:	A foglalkozás főbb tartalmi egységeinek elnevezése:	A főbb megfigyelési egységek meghatározó pedagógiai jellemzői (domináns oktatási-nevelési módszerek, a pedagógusi együttműködés, partnerség jellemzői, pedagógiai rész- és végtermékek köre stb.):

Mellékletlehetőség (nem kötelező) ívenként 1 oldalban (fotók a közös tevékenységekről, elkészített alkotásokról úgy, hogy senki se legyen rajta felismerhető).

Univerzita J. Selyeho
Pedagogická fakula
Bratislavská cesta 3322
SK-945 01 Komárno
www.ujs.sk

ZÁZNAMNÍK PEDAGOGICKEJ PRAXE
pre študentov študijného programu Predškolská pedagogika a vychovávateľstvo
so špecializáciou na vychovávateľstvo

Borbélyová, Diana – Horváth, Kinga – Nagyová, Alexandra – Pribék, László

Recenzenti:

PaedDr. Pataiová, Helena, PhD.

PaedDr. Török, Tamás, PhD.

Jazyková úprava:

Mgr. Lőrincz, Gábor, PhD.

Rozsah: 2,43 AH

Rok vydania: 2023

Prvé vydanie

GYAKORLATI KÉPZÉSI NAPLÓ
a Nevelő szakos hallgatók számára

Borbélyová Diana – Horváth Kinga – Nagyová Alexandra – Pribék László

Lektorálta:

PaedDr. Pataiová Helena, PhD.

PaedDr. Török Tamás, PhD.

Nyelvi lektor:

Mgr. Lőrincz Gábor, PhD.

Terjedelem: 2,43 ív

A kiadás éve: 2023

Első kiadás

ISBN 978-80-8122-456-0